

SPORT- EN BEWEEGVISIE LELYSTAD

DE WEG NAAR EEN GEZONDE, FITTE EN INCLUSIEVE STAD

2023 - 2030

VOORWOORD	3
SAMENVATTING	4
1 INLEIDING	6
1.1 Sport- en beweegvisie	6
1.1.1 Nieuwe visie als hefboom voor Lelystad Next Level	6
1.1.2 Rendement van sport en bewegen	7
1.1.3 Functie nieuwe sport- en beweegvisie	8
1.1.4 Totstandkoming sport- en beweegvisie	8
1.2 Leeswijzer	9
2 HUIDIG BELEID EN PROGRAMMA'S	10
2.1 Lelystad in 2040	10
2.2 Lelystad in beweging 2019 - 2022	11
2.3 Sport- en vitaliteitsakkoord	11
2.4 Gezondheidsnota 2020 – 2024	12
2.5 Inclusie agenda 2022 – 2025	12
2.6 Raadsakkoord 2022 – 2026	12
3 TRENDS EN ONTWIKKELINGEN	14
3.1 Landelijke trends	14
3.1.1 Beweegarmoede en motorische fitheid kinderen	14
3.1.2 Individualisering, flexibilisering en diversiteit	14
3.1.3 Maatschappelijke meerwaarde van sport en bewegen	15
3.2 Lokale ontwikkelingen	15
3.2.1 Zorg om gezondheid en welbevinden van de Lelystedelingen	15
3.2.2 Grote afstand tussen informeel sporten en bewegen in de wijk en lidmaatschap bij verenigingen	16
3.2.3 Groei van de stad en doorzetten vergrijzing	16
3.2.4 Sociaal-maatschappelijke uitdaging en sport & bewegen	19
4 MISSIE EN VISIE	20
4.1 Inleiding	20
4.2 Onze missie	20
4.3 Ambities en doelstellingen van Lelystad	21
4.3.1 Ambitie 1: Bewegen en sporten zorgen voor een gezonde samenleving; voor iedereen is er passend sport- en beweegaanbod	21
4.3.2 Ambitie 2: Vitale sportverenigingen versterken, met andere sport- en beweegaanbieders, de sociale cohesie in onze stad.	22
4.3.3 Ambitie 3: Onze groeiende stad biedt voor iedereen aantrekkelijke ruimte voor sporten, spelen en bewegen.	23
4.3.4 Ambitie 4: Lelystedelingen zijn van jongs af aan vaardig in bewegen en ontwikkelen hun talenten	25
4.3.5 Ambitie 5: Sportevenementen inspireren onze inwoners en onze sportaanbieders	26
4.4 Tot slot	27
5 UITVOERINGSPROGRAMMA	28
5.1 Inleiding	28
5.2 Overzicht van maatregelen in drie scenario's	28

Bijlage 1: Toelichting uitvoeringsprogramma

Sport- en bewegvisie 2022-2030

Als wethouder Sport en bewegen ben ik blij met de uitnodigende omgeving die Lelystad heeft met haar prachtige waterrijke natuurgebieden. De combinatie met de vele sportverenigingen en hun bevolgen vrijwilligers doen je bijna als vanzelf sporten en bewegen. Heel belangrijk, want sport en bewegen geeft energie, maakt ons vitaler en weerbaarder en brengt ons in contact met anderen. En dat is nodig, want in Lelystad bewegen te veel mensen te weinig. Veranderen gaat niet vanzelf, daar moeten we allemaal een stap voor zetten.

Iedere dag ervaar ik de enorme maatschappelijke waarde die sporten en bewegen hebben voor onze stad. En ik zie dat we ons daar gelukkig ook meer dan ooit van bewust zijn. Bewegen en sporten leveren een fundamentele bijdrage aan de gezondheid van onze inwoners, de vitaliteit van onze stad en aan een brede welvaart. Lelystad Next Level laat zien dat de stad groeiambities heeft en uitdagingen kent om een vitale en toekomstbestendige stad te zijn met actieve en gezonde inwoners.

De inzet van deze Sport- en bewegvisie 2022-2030 is om zoveel mogelijk inwoners in beweging te krijgen. Dat doen we onder meer door uitbreiding van het aanbod van sport- en beweegruidten, door sportverenigingen te ondersteunen, door in te zetten op een aantrekkelijk, passend en toegankelijk aanbod in de wijk én door intensief samen te werken met sport-, zorg- en welzijnsorganisaties.

Alleen samen krijgen en houden we Lelystad in beweging. Dat is bij het opstellen van deze visie ook erg duidelijk geworden door de inbreng van vele maatschappelijke partners. Zonder hen had u dit stuk nu niet in handen gehad. Samen met hen en de inwoners van onze mooie stad gaan we aan de slag met de ambities en doelstellingen uit de Sport- en bewegvisie 2022-2030. Met deze visie geven we een duidelijke, concrete richting aan onze inzet én laten we zien dat we het thema van bewegen en sporten serieus blijven nemen. Stap voor stap, meer in beweging.

Rinze Broekema
Wethouder Sport en bewegen

Inleiding

Sport en Bewegen is een uitstekend middel om Lelystad en de Lelystedeling socialer, veerkrachtiger, duurzamer en aantrekkelijker te maken!

Naar aanleiding van de evaluatie van het huidige sportbeleid¹, heeft de raad besloten² om een nieuwe sport- en bewegvisie op te stellen. De gemeente Lelystad wil met deze nieuwe visie richting geven aan het sport- en beweegbeleid voor de komende acht jaar. Lelystad, hoofdstad van de Nieuwe Natuur, gaat zich ontwikkelen tot een sociale, veerkrachtige, duurzame en aantrekkelijke stad van meer dan 100.000 inwoners in 2040. Op dit moment is het aanbod van voorzieningen niet toereikend en niet toekomstbestendig. Dit heeft onder andere tot gevolg dat er onwenselijke wachtlijsten zijn. In lijn met de groeiambities van Lelystad, is het van belang om te blijven investeren in de kwaliteit en kwantiteit van het sport- en beweegaanbod en de voorzieningen. Investeren in sport en bewegen loont. Uit het rapport Social Return on Investment (SROI) in Lelystad (2019) blijkt dat elke euro die geïnvesteerd wordt in sport en bewegen een maatschappelijke waarde oplevert van 2,7 euro.

Trends en ontwikkelingen

In Lelystad voldoet 57% van de inwoners van Lelystad aan de beweegnorm. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde van 63% is er nog veel winst te behalen. Overgewicht komt in Lelystad bovengemiddeld voor zowel bij volwassenen als de jeugd. Het aangeboden sportaanbod leidt niet tot de gewenste doorstroming naar de sportverenigingen, waardoor de sportdeelname in Lelystad structureel achterblijft. Deze trends laten een urgentie zien om de sport- en beweegdeelname van de Lelystedelingen te verhogen en gezondheidswinst (Positieve Gezondheid) te behalen. Aangezien het in beweging krijgen en houden van mensen een steeds prominentere rol krijgt bij gezondheidsbevordering, legt de nieuwe sport- en bewegvisie een duidelijke link tussen sport en bewegen en de Maatschappelijke Agenda.

Lelystad heeft zich als doel gesteld (raadsakkoord 2022 – 2026) om het percentage inwoners dat in 2026 voldoet aan de beweegnorm, gelijk is aan het landelijk gemiddelde. Om te kunnen voldoen aan het doel van de raad, zal 10% van de inwoners in Lelystad (gelijk aan 8.300 inwoners) meer dan nu het geval is aan de beweegnorm moeten voldoen.

Noot: Waar we in deze visie spreken over de Lelystedeling wordt elke inwoner bedoeld. Van jong tot oud, van elk gezindte en van elke kleur. Elke Lelystedeling doet mee en willen we in beweging brengen.

Missie

We gaan voor een Lelystad met gezonde, actieve en betrokken inwoners en een stad die een **gezonde leefstijl** uitademt. Een stad die gezien wordt als vitale stad. Sporten en bewegen zijn een dagelijks onderdeel van het leven van onze inwoners. Van jongs af aan worden alle Lelystedelingen gestimuleerd om met **plezier** te bewegen en sporten, hun talenten te ontdekken en deze te blijven ontwikkelen. **Sportverenigingen** moeten hierin een belangrijke rol spelen omdat samen bewegen en sporten **verbindt**. Ook de **buurtsportcoaches** vormen een belangrijke schakel tussen de wijk en de sportvereniging.

We gaan voor een stad waar volop faciliteiten zijn om **ongebonden** te kunnen bewegen en sporten. Waar er aantrekkelijke plekken zijn voor **jong tot oud**, die uitdagen om in beweging te komen en blijven. In Lelystad zijn mensen **trots** op hun buurt of wijk en wijkactivatie zorgt voor nieuwe **initiatieven**, beweging en **inspiratie**. Van recreatieve beweger tot fanatieke sporter, met of zonder beperking, **iedereen** kan op zijn of haar manier actief zijn en **meedoen** zonder zich belemmerd te voelen.

¹ Sport in Lelystad, 2021

² Raadsbesluit 7 december 2021

Ambities en doelstellingen

In de komende jaren tot 2030 richten we ons vizier op de volgende ambities en doelstellingen. Deze vormen samen onze visie en zijn onderdeel van de strategische agenda van Lelystad tot 2040.

Ambitie 1: Bewegen en sporten zorgen ervoor dat steeds meer van onze inwoners zich fit voelen en gezond zijn. Voor iedereen is er passend, aantrekkelijk en toegankelijk sport- en beweegaanbod.

- Doelstelling 1.1: Het aantal Lelystedelingen dat voldoet aan de beweegnorm neemt tussen 2022 en 2030 toe
- Doelstelling 1.2: In buurten met de grootste achterblijvende sport- en beweegparticipatie wordt sporten en bewegen zichtbaarder en (nog) toegankelijker gemaakt.
- Doelstelling 1.3: Intensievere samenwerking tussen de zorg-, welzijns- en sport- en beweegsector.

Ambitie 2: Vitale sportverenigingen versterken de sociale cohesie in de wijken van onze stad.

- Doelstelling 2.1: ieder jaar neemt het aandeel sportverenigingen dat vitaal is toe, klaar om ervoor te zorgen dat er samen gesport en bewogen kan worden, nu en in de toekomst.
- Doelstelling 2.2: het percentage jeugd en jongeren (4–17 jaar) dat lid is van een sportvereniging, is in 2030 toegenomen tot het niveau dat gelijk is aan het landelijk gemiddelde.

Ambitie 3: Onze groeiende stad biedt voor iedereen voldoende ruimte om te bewegen en sporten.

- Doelstelling 3.1: uitbreiding van het accommodatiebestand voor binnen- en buitensport waarmee wordt voldaan aan de vraag naar sportruimte en ingespeeld wordt op de groeiambitie van de stad.
- Doelstelling 3.2: in de gemeentelijke projecten is aandacht voor het beweegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte.
- Doelstelling 3.3: we werken in Lelystad aan een duurzame toekomst; dus ook op het gebied van sport en bewegen.

Ambitie 4: Lelystedelingen zijn van jongs af aan vaardig in bewegen en ontwikkelen hun talenten.

- Doelstelling 4.1: inzetten op motorische ontwikkeling van alle kinderen op basisscholen en middelbare scholen
- Doelstelling 4.2: scholen worden ondersteund om extra sport- en beweegmomenten mogelijk te maken via naschoolse activiteiten of door individuele leerlingen te begeleiden naar een geschikte sport.
- Doelstelling 4.3: we werken aan een positief en veilig sportklimaat door de inzet van clubkadercoaches.
- Doelstelling 4.4: we stimuleren talentontwikkeling door ondersteuning bij verbetering sportieve prestaties

Ambitie 5: Sportevenementen inspireren onze inwoners en onze sportaanbieders

- Doelstelling 5.1: jaarlijks wordt er in Lelystad een inspirerend sportevenement gehouden dat voornamelijk gericht is op jeugd en jongeren

Uitvoeringsprogramma

Om de sport- en beweegvisie tot uitvoering te brengen is een uitvoeringsprogramma nodig. Samengesteld met maatregelen om de doelstellingen zoals omschreven in deze visie te bereiken. Het uitvoeringsprogramma is opgezet vanuit scenario's naar ambitieniveau. Het scenario 'basis op orde' houdt in dat de voorgestelde maatregelen noodzakelijk zijn om het sport- en beweeglandschap te brengen naar een basisniveau; een niveau dat noodzakelijk is om de Lelystedeling voldoende te faciliteren op dit moment (2022). Het scenario 'klaar voor de groei' houdt in dat de voorgestelde maatregelen afdoende zijn om de groei van de stad richting 2030 te faciliteren en de basis op orde te houden. Het scenario 'Lelystad Next Level' houdt in dat de voorgestelde maatregelen gericht zijn op een hoog niveau van sport- en beweegparticipatie en daarbij een hoog niveau van professionaliteit en inzet op alle vlakken van het sport- en beweeglandschap.

1.1 Sport- en bewegvisie

1.1.1 Nieuwe visie als hefboom voor Lelystad Next Level

Voor u ligt de nieuwe sport- en bewegvisie 2023 – 2030 voor Lelystad. Naar aanleiding van de evaluatie van het huidige sportbeleid³, heeft de raad besloten⁴ om een nieuwe sport- en bewegvisie op te stellen. De gemeente Lelystad wil met deze nieuwe visie richting geven aan het sport- en bewegbeleid voor de komende acht jaar.

Sport- en bewegparticipatie in Lelystad

In 2017 voldeed 57,4% van de Lelystedelingen aan de bewegnormen, wat beduidend lager ligt dan het Nederlands gemiddelde van 63,0%. Positief is dat 89% van de scholieren aangeeft elke dag lopend of fietsend naar school te gaan. In Lelystad beweegt 17% dagelijks tenminste een uur, wat vergelijkbaar is met het gemiddelde in Flevoland en in Nederland.

De sportparticipatie is in Lelystad gemiddeld gezien laag in vergelijking tot het gemiddelde in Nederland. Van de 12 – 18 jarigen in Lelystad sport 69% wekelijks bij een vereniging of sportschool, in vergelijking tot 75% in Nederland. Bij sportverenigingen is er een grote uitstroom van jongeren vanaf 14 jaar, wat landelijk gezien ook zichtbaar is.

³ Sport in Lelystad, 2021

⁴ Raadsbesluit 7 december 2021

Lelystad, hoofdstad van de Nieuwe Natuur, gaat zich ontwikkelen tot een sociale, veerkrachtige, duurzame en aantrekkelijke stad⁵ van meer dan 100.000 inwoners in 2040. In lijn met de groeiambities van Lelystad, is het van belang om te blijven investeren in de kwaliteit en kwantiteit van het sport- en beweegaanbod en de sport- en beweegvoorzieningen. Dit draagt ook bij aan het visitekaartje van Lelystad voor bestaande en nieuwe inwoners.

Op dit moment is het aanbod van voorzieningen niet toereikend en niet toekomstbestendig. Dit heeft onder andere tot gevolg dat er onwenselijke wachtlijsten zijn ontstaan. Door meer te investeren kan er worden voldaan aan de huidige en toekomstige behoefte van de inwoners en wordt er waarde toegevoegd om de ambities van Lelystad Next Level waar te maken en de Positieve Gezondheid van alle Lelystedelingen te vergroten.

Noot: Waar we in deze visie spreken over de Lelystedeling wordt elke inwoner van de gemeente Lelystad bedoeld: van jong tot oud, van elk gezindte en van elke kleur. Elke Lelystedeling doet mee en elke Lelystedeling willen we in beweging brengen.

De gezondheidsmonitor laat zien dat er in Lelystad op veel gezondheid gerelateerde thema's veel winst te behalen is⁶. Bewegen krijgt een prominentere rol bij gezondheidsbevordering en het stimuleren van een gezonde leefstijl, wat past binnen het gemeentelijk sport- en beweegbeleid. Ook wordt in Lelystad het sporten en het bewegen steeds vaker met succes ingezet voor het behalen van maatschappelijke en gezondheidsdoelstellingen. Hiervoor maken we de link tussen sport en bewegen en de Maatschappelijke Agenda. De inzet is om samen met inwoners en partners te werken op basis van langjarige investeringen. Het bevorderen van een gezonde leefstijl onder onze inwoners via sporten en bewegen zien wij dan ook als hefboom voor Lelystad Next Level.

1.1.2 Rendement van sport en bewegen

De gemeente Lelystad en het Sportbedrijf als uitvoerende organisatie werken aan het sport- en beweeglandschap in Lelystad. Lelystad heeft zich ontwikkeld tot een aantrekkelijke watersportstad met mogelijkheden tot evenementen. Het reguliere beheer en onderhoud van de accommodaties zorgt ervoor dat een deel van de sportaccommodaties in Lelystad op orde en betaalbaar is.

De afgelopen jaren zijn er diverse initiatieven omarmd die gericht zijn op het stimuleren van sporten en bewegen in de openbare ruimte, zoals stimuleringsprogramma's en activiteiten. Door de inzet van gemeente, het Sportbedrijf en alle sport- en beweegaanbieders daalt de sport- en beweegparticipatie niet nog verder en staan de meeste sportverenigingen er organisatorisch gezien redelijk tot goed voor. Desondanks zijn de middelen niet toereikend om het sport- en beweeglandschap in Lelystad te versterken en afdoende bij te dragen aan de ambities van Lelystad Next Level.

De sociaal-maatschappelijke waarde van sport

De gemeente Lelystad besteedt ca. 55 euro per inwoner aan sport. In Nederland is dit gemiddeld circa 61 euro. Circa 55% van de gemeenten heeft hogere bestedingen per inwoner dan Lelystad. In vergelijking tot gemeenten die qua inwoneraantal vergelijkbaar zijn aan Lelystad, is de bijdrage voor sport in Lelystad laag.

De maatschappelijke waarde van sport bedraagt meer dan in euro's te vatten, maar wordt economisch vertaald naar 2,71 maal de investering. Daarmee loopt Lelystad dus elk jaar miljoenen euro aan maatschappelijke waarde mis.

Bron: SROI Lelystad, juni 2019

⁵ Bron: Lelystad Next Level; Koersdocument Lelystad 2040, 20 maart 2021

⁶ Monitorgezondheid.nl en Sportenbewegenincijfers.nl

De gemeentelijke bijdrage per inwoner voor sport in Lelystad is, in vergelijking tot andere vergelijkbare gemeenten, relatief laag (zie kader). Dit vertaalt zich nu in een tekort aan sportruimte en wachtlijsten bij diverse verenigingen en achterblijvend aanbod van sportruimte en faciliteiten. Ook het Sportbedrijf ondervindt tekorten in gelden en capaciteit om afdoende uitvoering te kunnen geven aan het sportbeleid dat nodig is. Een sterke sport- en beweeginfrastructuur die voldoet aan de huidige en toekomstige vraag maakt hier een belangrijk onderdeel vanuit.

Investerings in sport en bewegen betekent het creëren van maatschappelijke en sociaaleconomische waarde voor Lelystad. In lijn met de toekomstvisie Lelystad Next Level ligt het voor de hand om juist nu te investeren in een sterk sport- en beweeglandschap.

1.1.3 Functie nieuwe sport- en beweegvisie

Met deze sport- en beweegvisie zetten we een stip aan de horizon en geven we richting aan het beleid voor de komende acht jaar. De visie gaat in op de sport- en beweeginfrastructuur, de programmering, activiteiten, organisatie en financiering die nodig zijn om een toekomstbestendig sport- en beweeglandschap te bewerkstelligen. Deze visie is een product van de gemeente Lelystad die totstandgekomen is in nauwe samenwerking met het Sportbedrijf en het maatschappelijke veld. Deze visie is vastgesteld door de raad van de gemeente Lelystad.

1.1.4 Totstandkoming sport- en beweegvisie

Ten behoeve van de totstandkoming van de sport- en beweegvisie van de gemeente Lelystad is een proces ingericht dat hieronder puntsgewijs is toegelicht:

- Informatienota raad september 2021 over het voornemen om te komen tot een sport- en beweegvisie 2030;
- Evaluatie van het sportbeleid eind 2021 in de raad in de vorm van een startnota en 'Sport in Lelystad';
- Behandeling december 2021 met als resultaat een opdracht om een sport- en beweegvisie 2030 op te stellen;
- Interactief proces met organisaties en verenigingen binnen en buiten de sport; sport als doel en sport als middel
- Presentatie "Sport in Lelystad" aan de leden van de Corona tafel bestaande uit veel sportverenigingen en commerciële aanbieders in maart 2022;
- Eerste Helft sportcafé met maatschappelijk veld en sportaanbieders in maart 2022 en Tweede Helft sportcafé in april 2022;
- Werkgroepsessies om tot de sport- en beweeg visie te komen met terugkoppeling van de tussenstand aan het sportplatform in juni 2022.

De gemeente en het Sportbedrijf: wie doet wat?

Als gemeente Lelystad maken we sporten en bewegen mogelijk voor alle Lelystedelingen. Vanuit de gemeente initiëren, activeren, regisseren en faciliteren we. We zorgen ervoor dat de sport- en beweeginfrastructuur op orde is en optimaal wordt benut. Dat houdt onder andere in: toegankelijke sportaccommodaties en een beweegvriendelijke openbare ruimte. Zo maken we het mogelijk om te bewegen en sporten op ieder niveau. De gemeente werkt intensief samen met partijen buiten het sport en beweegdomein, zoals onderwijs-, zorg- en welzijnsinstellingen.

Het Sportbedrijf Lelystad heeft de taak om uitvoering te geven aan het sportbeleid door veilige en schone sportvoorzieningen te beheren en te exploiteren en indien van toepassing ook nieuw te bouwen. Ook is het Sportbedrijf actief in het ondersteunen en versterken van verenigingen en andere sportaanbieders en stimuleren zij een gezonde leefstijl voor alle Lelystedelingen

Bron: lelystad.nl/next-level

Het concept van de sport- en bewegvisie is op 28 september 2022 gepresenteerd aan de beleidsafdelingen van de gemeente Lelystad. In de Derde Helft van het sportcafé (4 oktober 2022) is het concept van de sport- en bewegvisie en het uitvoeringsprogramma gepresenteerd met daarbij de scenario's met uitvoeringsmaatregelen. De visie en het uitvoeringsprogramma zijn positief ontvangen.

1.2 Leeswijzer

Deze sport- en bewegvisie geeft in hoofdstuk 2 een beeld van het huidige beleid dat van belang is voor deze visie. In hoofdstuk 3 zijn de trends en ontwikkelingen beschreven die bepalen in welk perspectief we de sport- en bewegvisie moeten plaatsen. Hoofdstuk 4 beschrijft de missie en visie waarbij de vijf ambities voor Lelystad zijn toegelicht met de onderliggende doelstellingen per ambitie. In hoofdstuk 5 is het kader voor het uitvoeringsprogramma beschreven, waarbij per scenario de maatregelen zijn beschreven om doelstellingen te behalen.

2 HUIDIG BELEID EN PROGRAMMA'S

2.1 Lelystad in 2040

In het voorjaar van 2019 is zowel de strategische agenda van Lelystad Next Level als het Ruimtelijk Raamwerk, een tussenproduct van de omgevingsvisie⁷, vastgesteld. Beide zijn opgesteld met inwoners en partners uit de stad en experts.

De hoofdambitie van Lelystad in 2040 is: Lelystad, hoofdstad van de nieuwe natuur, is in 2040 een zelfstandige, sociaal veerkrachtige, duurzame, aantrekkelijke en economisch sterke stad met 100.000 inwoners. In de volgende drie hoofdthema's wordt de toekomst van Lelystad beschreven: maatschappelijke kracht versterken, versterking van de urbanisatie en gedeeld eigenaarschap. Het kaderstellend document⁸ is een handvat voor het uitwerken van visiedocumenten, programma's en projecten, zoals het opstellen van de Maatschappelijk Agenda en het Uitvoeringsprogramma Lelystad Next Level, de woonvisie⁹, de mobiliteitsvisie en de omgevingsvisie.

Bij de omgevingsvisie als een van de instrumenten van de Omgevingswet staat gezondheidsbevordering (Positieve Gezondheid) in relatie tot de fysieke leefomgeving centraal. De voorzieningen en faciliteiten voor sporten en bewegen zoals accommodaties en buitenruimte, zijn direct verbonden aan de leefomgeving. Dit laat zien dat de thema's die terugkomen in deze sport- en bewegvisie betrekking hebben op diverse thema's uit de omgevingsvisie Lelystad. Door uitvoering te geven aan deze sport- en bewegvisie zal gezondheidswinst behaald worden en draagt hiermee bij aan de doelstelling van de omgevingsvisie van Lelystad.

⁷ Omgevingsvisie, 22 juni 2021

⁸ Koersdocument Lelystad 2040, januari 2020

⁹ Raadsbesluit 7 december 2021

2.2 Lelystad in beweging 2019 - 2022

Het gemeentelijk sport- en beweegbeleid wordt periodiek geactualiseerd. Daarbij wordt gekeken naar relevante actuele ontwikkelingen en de mogelijkheden om de doelmatigheid en effectiviteit van het lokale (sport)beleid te vergroten. In de hoofdlijnennotitie voor het sport en beweegbeleid is gekozen voor de combinatie 'bewegen' en 'meedoen'. Dit betekent dat breedtesport ook in de komende periode prioriteit krijgt. Het gemeentelijk sport- en beweegbeleid heeft daarbij de volgende twee hoofddoelstellingen:

1. Het voorzieningenniveau op het gebied van sport en bewegen levert een bijdrage aan de ontwikkeling van Lelystad tot een vitale, inclusieve en gezonde stad.
2. Met het realiseren van een kwalitatief, bereikbaar en betaalbaar voorzieningenniveau en via stimuleringsprogramma's op het gebied van sport en bewegen, bieden we alle inwoners van de stad de mogelijkheid om op hun eigen niveau deel te nemen aan beweeg- en sportactiviteiten.

2.3 Sport- en vitaliteitsakkoord

In het jaar 2020 is het Sport- en Vitaliteitsakkoord voor Lelystad tot stand gekomen. Deze sport- en beweegvisie en het Sport- en Vitaliteitsakkoord hebben een duidelijke verbinding. In beide beleidsstukken wordt ingezet op de activatie van de inwoners. Het Sport- en Vitaliteitsakkoord is voornamelijk gericht op programma's en activiteiten. In het Sport- en Vitaliteitsakkoord hebben deelnemende partijen ervoor gekozen om te focussen op vier thema's:

1. Stimuleren sportieve samenwerkingsprojecten;

Beweegnorm en beweegrichtlijnen

Nederland kende voorheen drie normen voor gezond bewegen: de **Nederlandse Norm Gezond Bewegen**, die adviseerde op minstens vijf dagen per week minimaal een half uur matig intensief te bewegen door bijvoorbeeld stevig door te lopen; de **Fitnorm** die aangaf op minstens drie dagen per week minimaal twintig minuten zwaar intensief te bewegen door bijvoorbeeld hard te lopen; en de **Combinorm**, waarvoor je aan de beweegnorm en/of fitnorm moest voldoen.

Op verzoek van het ministerie van VWS heeft de Commissie Beweegrichtlijnen van de Gezondheidsraad deze normen te herzien (2017). Uiteindelijk zijn hier de nieuwe beweegrichtlijnen uit voortgekomen, een advies van de Gezondheidsraad aan de minister. De drie normen zijn samengevoegd tot een norm in de beweegrichtlijnen; een set richtlijnen voor de verschillende soorten inspanningen. Het voornaamste verschil van de nieuwe beweegrichtlijnen ten opzichte van de beweegnorm, zoals Lelystad deze hanteert, is dat de nieuwe beweegrichtlijnen volwassenen adviseren om bot- en spierversterkende activiteiten te doen.

2. Verhogen vitaliteit jeugd en jongeren;
3. Verhogen vitaliteit ouderen;
4. Inzetten op meer vitale sportaanbieders.

De focus in deze sport- en beweegvisie ligt naast programmering en activatie ook op de sport- en beweeginfrastructuur (het aanbod van binnen- en buitensportaccommodaties en openbare ruimte) als belangrijke randvoorwaarde om sport- en bewegen te kunnen faciliteren en stimuleren.

2.4 Gezondheidsnota 2020 – 2024

Gemeente Lelystad, patiëntenvertegenwoordiging en partners uit de zorg, welzijn en preventie hebben gezamenlijk de Nota Gezondheidsbeleid 2020 – 2024 ontwikkeld, waarin staat hoe zij inwoners in Lelystad willen ondersteunen, stimuleren en faciliteren in het bevorderen en behouden van vitaliteit. De nota gaat niet alleen over de zorg of maatschappelijke ondersteuning, maar ook over het toekomstbestendig maken van buurten, wijken en woningen en over samenwerking door professionals, waardoor beter aangesloten kan worden bij de mogelijkheden van inwoners. En het gaat over samen optrekken voor de meest kwetsbare doelgroepen en tegelijkertijd investeren in voorkomen dat mensen ziek worden. Daarmee verbindt de nota verschillende partijen, beleidsdomeinen, initiatieven in de stad in één samenhangende visie. Gezamenlijk zijn er drie strategische opgaven vastgesteld voor Lelystad: 1) vitaal en gezond ouder worden, 2) leven met een chronische aandoening en 3) het ontwikkelen van een gezonde leefstijl.

2.5 Inclusie agenda 2022 – 2025

Het is belangrijk dat sport -en bewegen voor iedereen mogelijk is. Ook voor mensen met een beperking dient het sport-beweeg aanbod toegankelijk en geschikt te zijn. Dit geldt voor de accommodaties en voor de openbare ruimte. In de geformuleerde ambities en doelstellingen van de Inclusie Agenda wordt hier aandacht aan besteed.

Deze doelgroep, in de visie verder benoemd als Lelystedelingen met een beperking, zal specifieke aandacht nodig hebben aangezien de gezondheids-achterstanden in deze doelgroep nog hoger zijn.

2.6 Raadsakkoord 2022 – 2026

De raad richt zich voor de komende vier jaar (raadsakkoord 2022 – 2026) op diverse thema's voor het behouden en versterken van een gezonde leefomgeving én een gezondere leefstijl van de inwoners van Lelystad. In het kader van sport en bewegen zijn dit de belangrijke punten uit het raadsakkoord:

- Lelystad wil voorzieningen hebben die passen bij een levendige stad met meer dan 100.000 inwoners. Voorzieningen die ook gezondheid en bewegen stimuleren. Een impuls geven aan het sportklimaat in Lelystad. Daarom investeert Lelystad in zijn voorzieningen in deze raadsperiode. De raad wil dat het college voorstellen doet om de participatie aan sport- en culturele activiteiten toe te laten nemen.
- De raad vindt het belangrijk dat inwoners van Lelystad in 2026 voldoen aan de gemiddelde landelijke beweegnorm (zie definitie beweegnorm in het kader).
- Verouderde sportvoorzieningen worden de komende jaren vervangen en bij ruimtegebrek tijdig uitgebreid zodat deze modern en passend zijn. Er wordt hierbij geanticipeerd op de groei van de stad. Leerlingen moeten nabij hun school het bewegingsonderwijs kunnen volgen. Hieronder valt ook een passende sportaccommodatie in de nabijheid van het Porteuim in 2024. Er komt ook een onderzoek naar een tweede (buiten)zwemvoorziening. Wat voor zwembad het beste past moet uit dat onderzoek duidelijk worden.
- De raad vindt het belangrijk de capaciteit en beschikbaarheid van multifunctionele accommodaties en sportzalen te optimaliseren ten opzichte van de behoefte van gebruikers. (o.a. beter afstemmen van openingstijden op de behoefte) en wil daarvoor een voorstel ontvangen van het college.
- In het kader van de herijking van natuurbeheer (Lelystad Nieuwe Natuur) wordt ingezet op de kwalitatieve verbetering en de beleving van het openbaar groen in de stad, waaronder het uitnodigen tot bewegen.
- De raad wil dat er specifiek aandacht is voor voorzieningen voor jeugd en jongeren. Dat komt naar voren in het uitroepen van Lelystad in 2026 tot meest kind- en jeugd vriendelijke stad van Nederland. Het college krijgt de opdracht dit meetbaar te maken met criteria. Het gaat hierbij om participatie (bijvoorbeeld van kinderen en jongeren bij de besluitvorming), onderwijs, veiligheid, openbare ruimte en voorzieningen (zoals broedplaatsen,

- ontmoetingsplekken, bibliotheek).en is ook naar voren gekomen in de Zomertour 2022 (enquête onder inwoners) van de Maatschappelijke Agenda¹⁰. Het college krijgt de opdracht dit meetbaar te maken met criteria. Het gaat hierbij om participatie (bijvoorbeeld van kinderen en jongeren bij de besluitvorming), onderwijs, veiligheid, openbare ruimte en voorzieningen.
- In het kader van de stadspromotie 'Lelystad evenementenstad' wil terugkerende grote (sport)evenementen georganiseerd.

¹⁰ www.lelystad.nl/

3 TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

Trends en ontwikkelingen op het gebied van bewegen en sporten in het land en in onze stad, bepalen mede in welk perspectief we de sport- en bewegvisie moeten plaatsen. Hieronder zijn de voornaamste trends en ontwikkelingen beschreven, waarbij onderscheid gemaakt is tussen landelijke trends en lokale ontwikkelingen.

3.1 Landelijke trends

3.1.1 Bewegarmoede en motorische fitheid kinderen

Mensen brengen veel tijd zittend, achter een beeldscherm, door. We zien dat dit leidt tot bewegingsarmoede. Deze bewegingsarmoede uit zich al op jonge leeftijd, met alle gevolgen van dien. Als we kijken naar de motorische ontwikkeling van kinderen, zien we dat deze door de tijd heen steeds verder afneemt. Uit een onderzoeksrapport van de Onderwijsinspectie uit 2018 blijkt dat de bewegingsvaardigheden van groep achters op vijf van de acht gemeten onderdelen waren afgenomen over een periode van tien jaar. Eerder onderzoek van het Mulier Instituut toonde al aan dat de motorische fitheid van kinderen daalde¹¹. Een trend die grote consequenties heeft voor de algehele gezondheid en het welbevinden op langere termijn. Bovendien kan deze leiden tot hogere zorgkosten. In het verlengde hiervan, concludeerden de Nederlandse Sportraad, de Onderwijsraad en de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving in 2018 in een gezamenlijk advies dat het nodig is om meer aandacht te geven aan bewegen en sporten op school, zowel binnen als buiten de gymles. Bewegen en sporten zijn niet alleen belangrijk voor gezondheid, maar dragen ook bij aan de bredere onderwijsdoelen van kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming en aan het stimuleren van cognitieve functies.¹²

¹¹ Alles over sport (2018). Basisschoolleerlingen minder bewegingsvaardig: vakleerkrachten gewenst.

¹² Nederlandse Sportraad (2018). Plezier in bewegen.

3.1.2 Individualisering, flexibilisering en diversiteit

Sportverenigingen zijn en blijven een onmisbare centrale rol spelen vooral voor de jeugd. Tegelijkertijd zien we steeds vaker dat volwassenen en jongeren op zoek zijn naar flexibiliteit als het gaat om het moment waarop ze bewegen en sporten en met wie waardoor steeds meer mensen ongebonden sporten¹³. Dat zien we ook terug in de praktijk. Met name de jongeren in Lelystad voelen zich onvoldoende gehoord.

Binnen de sport- en beweegbranche worden drie verschillende segmenten onderscheiden:

- Georganiseerd bewegen en sporten: aanbod door sportverenigingen en sportbonden voor leden;
- Anders georganiseerd bewegen en sporten: bijvoorbeeld aanbod door commerciële aanbieders;
- Ongeorganiseerd bewegen en sporten: individueel of in een groep in de openbare ruimte, zonder tussenkomst van een sport- of beweegaanbieder.

Het landelijke en Lelystadse beeld is dat het aantal mensen dat anders georganiseerd of ongeorganiseerd beweegt of sport toeneemt, terwijl het aantal mensen dat lid is van een sportvereniging licht daalt.

De Sport Toekomstverkenning (2018) laat zien dat deze trend zich in de toekomst verder zal gaan doorzetten¹⁴. Aan de aanbodkant zien we dat er de afgelopen jaren veel sport- en beweegaanbieders bij zijn gekomen, die een ander type locatie gebruiken of een ander soort sport- en beweegaanbod aanbieden, zoals bootcampactiviteiten.

3.1.3 Maatschappelijke meerwaarde van sport en bewegen

De afgelopen jaren is berekend dat de Social Return on Investment (SROI) van bewegen en sporten in Nederland naar schatting 1 op 2,7 bedraagt. Dat houdt in dat de maatschappelijke opbrengsten ruim 2,7 keer hoger zijn dan de investeringen die erin worden gedaan. De vijf grootste opbrengstposten, uitgedrukt in euro's, zijn: een betere kwaliteit van leven, minder ziekteverzuim, meer arbeidsproductiviteit, minder zorgkosten en een hogere levensverwachting¹⁵. Ook voor enkele specifieke sport- en beweegactiviteiten zijn de maatschappelijke baten in beeld gebracht. Zo heeft Europees onderzoek berekend dat iedere extra gewandelde kilometer een maatschappelijke winst oplevert van ongeveer €0,37. Dat betekent dat als iedere Lelystedeling 1 km per dag extra zou lopen, de jaarlijkse maatschappelijke baten voor de stad € 10,97 mln. bedragen. De bevindingen onderschrijven dat investeren in sport en bewegen cruciaal zijn voor de groei en toekomst van de stad.

3.2 Lokale ontwikkelingen

3.2.1 Zorg om gezondheid en welbevinden van de Lelystedelingen

De aandacht voor een gezonde leefstijl en de gezondheidswaarde van bewegen neemt toe, met bijzondere aandacht voor de gezondheidsverschillen tussen groepen in de samenleving. De aandacht voor dit thema is belangrijk omdat Lelystad op veel gezondheidsgerelateerde thema's onder het Flevolands gemiddelde scoort.

De Lelystedeling sport en beweegt gemiddeld minder dan in de rest van Nederland. Kijkend naar de beweegnorm dan voldoet 57% van de inwoners van Lelystad aan deze norm. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde van 63% is er in Lelystad nog veel winst te behalen. Overgewicht komt in Lelystad bovengemiddeld voor zowel bij volwassenen als bij de jeugd¹⁶. Het geeft aan dat er een urgentie is om de sport- en beweegdeelname van de Lelystedelingen te verhogen en op die manier bij te dragen aan het behalen van gezondheidswinst (Positieve Gezondheid) in Lelystad.

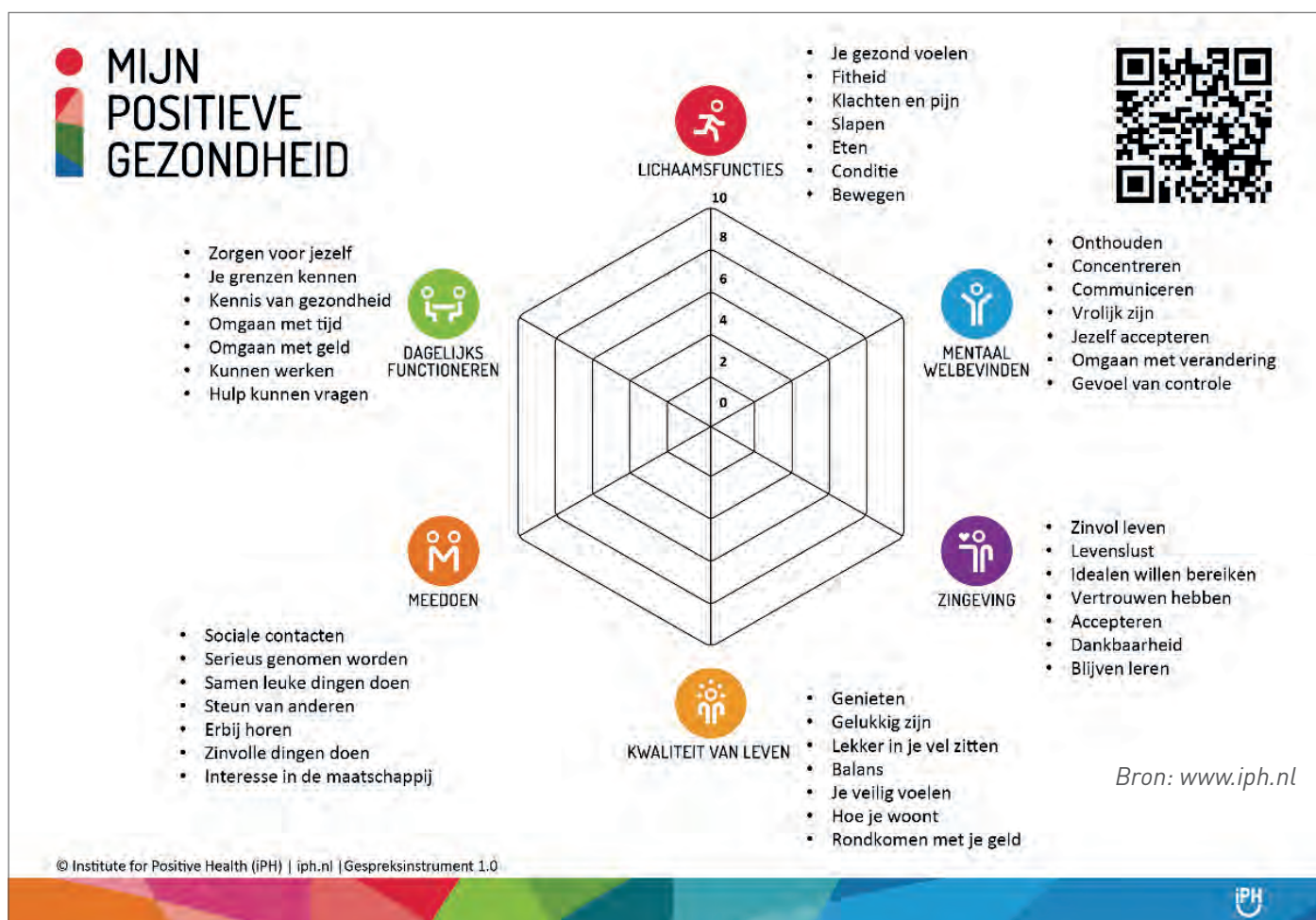
¹³ SCP 2018. Rapportage Sport 2018

¹⁴ RIVM & SCP 2017. Sport Toekomstverkenning, 'Een sportiever Nederland'. Trendscenario: vrijwilligerswerk

¹⁵ Rebel (2019). De Social Return On Investment (SROI) van sport en bewegen.

¹⁶ Bron: Kadernota Sport en Bewegen 2019 - 2022

Het realiseren van gezondheidswinst voor alle inwoners, vraagt om een gezamenlijke inspanning van overheden, bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners zelf. Als we spreken over het verbeteren van de gezondheid dan hebben we het niet alleen over het fysieke welbevinden. Ook het mentale en sociale welbevinden is hier onderdeel van en komt samen in het streven naar meer Positieve Gezondheid. Deze bestaat uit 6 delen, te weten: Lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen en dagelijks functioneren (zie figuur 1).

Figuur 1: model positieve gezondheid (Machteld Huber)

3.2.2 Grote afstand tussen informeel sporten en bewegen in de wijk en lidmaatschap bij verenigingen

De jeugd sport en speelt en maakt gebruik van de mogelijkheid om op een informele manier in de verschillende woonwijken van de stad te kunnen sporten en te spelen. Vanuit diverse programma's wordt sport en beweegactiviteiten aangeboden. Het aangeboden sportaanbod leidt niet tot de gewenste doorstroming naar de sportverenigingen, waardoor de structurele sportdeelname in Lelystad achterblijft. Het percentage niet sporters in Lelystad is 55% en ligt hoger dan het landelijk gemiddelde van 48.7%. Ten opzichte van het landelijke gemiddelde van 48,7% dus veel winst te behalen. In de wijken met een lagere sociaaleconomische status liggen kansen om het voorzieningenaanbod en het sport- en beweegaanbod (programma en activiteiten) voor diverse wijken te versterken en daarmee de sportdeelname te verhogen.

3.2.3 Groei van de stad (LNL) en doorzetten vergrijzing

De stad gaat de komende jaren een forse groei doormaken. Het bouwen van 1.000 woningen per jaar (scenario 2) zal leiden tot een aanzienlijke groei van het aantal inwoners. In 2040 is de stad naar verwachting gegroeid met ongeveer 36.500 inwoners, gemiddeld met ruim 1.900 inwoners per jaar. In 2027 worden er 90.000 inwoners verwacht.

Barcode gemeente Lelystad

Voldoende ruimte voor sport en bewegen is een essentieel onderdeel bij de inrichting van een leefbare woonomgeving en dient structureel onderdeel uit te maken van de ruimtelijke plannen. Gezien de ambitie van Lelystad om de komende tien jaar te gaan groeien naar een stad van meer dan 100.000 inwoners, vraagt dit om zorgvuldig handelen met de spaarzame ruimte. De Barcode is een voorgestelde referentienorm voor maatschappelijke voorzieningen en openbare ruimte gericht op sporten, bewegen en spelen in Lelystad. De Lelystadse Barcode is afgeleid van de voorbeelden uit Utrecht en andere grote steden.

Speel en verblijfsplek:

3% van het bebouwde oppervlak inzetten voor speelruimte is een gangbare norm (Jantje Beton).

In Lelystad is het groen en het water (hoofdstad van de nieuwe natuur) een krachtsbron, een positieve factor. Hierbij past ook een hogere norm qua percentage spelen en verblijven. We stellen daarom voor de norm te verhogen naar **5%**. Tevens willen we voorstellen dat elk kind (minimaal 90% van de kinderen vallen binnen de norm) binnen 200 meter een buurtvoorziening kan vinden en binnen 500 meter een wijkvoorziening. De insteek is: kwaliteit van de speelruimte is divers en daagt uit en bestaat het liefst uit natuurlijke elementen en groen.

Sportterrein:

7 m² per woning is in Utrecht de norm, maar is voor Lelystad om dezelfde groenblauwe reden een vraagteken. De huidige en gewenste verhouding wordt onderdeel van de Nota Huisvesting sportaccommodaties. Tot dan houden we de Utrechtse norm aan.

Als het gaat om het aantal voorzieningen, dan komt uit het voorzieningenrapport van Berenschot het aantal van 56 extra voorzieningen naar voren bij een inwoneraantal van 110.000 Lelystedelingen. Dit gaat om zowel binnen- als buitensport.

Sport in de openbare ruimte:

Voor het voorstel voor sportruimte in gebiedsontwikkelingen maken we voor Lelystad de vergelijking met de Amsterdamse referentienorm van **1m² per inwoner**.

Sporthal en sportzaal:

Belangrijk hierin is de Onderwijshuisvestingswet die voorschrijft hoeveel zaaldelen er dienen te zijn voor het PO en VO, idem de minimale hoeveelheid buitensportgebied. Daarnaast is er een wenselijke plus voor Verenigingsgebruik.

Hiervoor is de Utrechtse norm van 1 sporthal per 17.500 inwoners echter een groot verschil met Lelystad. Om dit te overbruggen is een norm van **1 sporthal (3 zaaldelen) per 20.000 inwoners** meer reëel. Bij 100.000 inwoners betekent dit 5 sporthallen of bijvoorbeeld 3 sporthallen en 3 sportzalen (2 zaaldelen) of 4 sporthallen, een sportzaal en een gymzaal. Ook hier is kwaliteit een issue gezien de staat van de huidige zaaldelen 't Kofschip en Arcus.

Zwembad (binnenbad):

De norm van 100 m² overdekt zwemwater per 10.000 inwoners is een prima norm. In Lelystad beschikken we op dit moment over 1600 m² overdekt zwemwater. Voor de komende groei naar 100.000 inwoners lijkt dat dus voldoende.

In 2032, wordt ingeschat dat Lelystad 100.000 inwoners zal hebben. Dat betekent een aanzienlijke toename van het totaal aantal inwoners ten opzichte van de huidige situatie. Deze groei van het aantal inwoners gaat hand in hand met een verdichting van de stad. Dat betekent dat Lelystad zal moeten voorzien in voldoende ruimte en voorzieningen om te kunnen (blijven) sporten en bewegen. Lelystad is actief in het ontwikkelen van een barcode (naar de sportnorm van Amsterdam en de reeds bestaande barcode in Utrecht), waarmee het aandeel openbare ruimte en voorzieningen bij woningbouwontwikkeling goed in balans is. Tevens wordt er gewerkt aan een kwaliteitscatalogus zodat ook de kwaliteit van voorzieningen worden meegenomen.

Lelystad heeft met het programma Lelystad Next Level (LNL) een grote groeiambitie. We bouwen hierbij niet alleen woningen, maar bouwen aan een samenleving. Dit betekent dat er ingezet wordt op een integrale en kwalitatieve groei van de stad. Hierbij is het belangrijk om naast de opgave Wonen ook in te zetten op de 6 andere opgaven van LNL. Vanuit de Sport- en Bewegingsvisie wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de opgave Voorzieningen, maar zijn er ook positieve effecten op meerdere andere opgaven. Met behulp van bijgaande waardenmatrix is de impact die de Sport- en Bewegingsvisie 2030 op LNL heeft gekwantificeerd kan en tevens nader toegelicht:

Grote stijging	X			X		X	
Stijging		X		X	X		X
Gelijk			X		X		X
Daling							
Opgave	 Wonen	 Natuur	 Economie	 Onderwijs	 Bereikbaarheid	 Voorzieningen	 Stedelijke vernieuwing

Opgave Wonen: De Sportvisie heeft een groot positief effect op de opgave Wonen. Als gevolg van de uitvoering van deze visie zal de aantrekkelijkheid van wonen in de stad toenemen. Het vergroten van de woonkwaliteit is een van de speerpunten binnen LNL. Doel daarvan is onder andere meer inwoners te behouden en meer nieuwe bewoners aantrekken. Daarmee draagt het indirect bij aan de groei-doelstelling.

Opgave Natuur: De natuurrijke leefomgeving biedt ruimte voor beleving en activiteiten, waaronder sport en bewegen. Tegelijkertijd is het de uitdaging om dit in balans met de natuur te organiseren. Wanneer de sport- en bewegingsvisie op een integrale manier wordt doorvertaald kan het een positieve bijdrage leveren aan het vergroten van de toegankelijkheid en beleving van de natuur.

Opgave Economie: De commerciële sport zal meer geschikte ruimte krijgen in onze stad om activiteiten te ontplooiën en kunnen meegroeien.

Opgave Onderwijs: Het bewegingsonderwijs is goed in Lelystad. Door te investeren in betere gymzalen en met name vitalere verenigingen en talentontwikkeling wordt het nog beter.

Opgave Bereikbaarheid: Door in te zetten op het belang van langzaam verkeer kunnen zowel de beweegvriendelijkheid als de bereikbaarheid van Lelystad vergroot worden.

Opgave Voorzieningen: De achterstand inlopen op het gebied van Sport en Bewegen geeft al een enorme impuls aan deze opgave. Door het doorontwikkelen van het aanbod zal de impact op de stad stevig zijn en de kwaliteit van leven en wonen in Lelystad vergroten.

Opgave Stedelijke Vernieuwing: In het nadenken hierover zal de visie in brede zin een rol hebben, maar vooral in de wijken met achterstand kan Sport en Bewegen een verbindende rol spelen. Laagdrempelig en nabij zal in wijken en buurten een aanbod worden geleverd.

¹⁷ Lelystadinzicht.nl

¹⁸ Amsterdamse referentienorm voor maatschappelijke voorzieningen, groen en spelen, 9 januari 2018

Vergrijzing:

Op dit moment is de leeftijdsverdeling zo dat ruim de helft van de Lelystedelingen tussen de 25 en 65 jaar oud is. Ruim een kwart is jonger dan 25 jaar en een zesde deel is 65 jaar of ouder. Het aandeel jongeren (jonger dan 24 jaar) binnen de bevolking neemt de komende jaren af, terwijl de groep 65-plussers en 75-plussers het komende decennium harder zal groeien. We hechten eraan dat ouderen zo lang mogelijk op een goede manier actief kunnen blijven en zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. Voldoende bewegen kan een belangrijke bijdrage aan leveren om lichamelijke klachten te voorkomen en biedt perspectief tegen eenzaamheid bij ouderen. Daar gaat ook een belangrijke sociale functie voor ouderen vanuit. Een groeiend aantal oudere inwoners heeft dus consequenties voor het gewenste sport- en beweegaanbod in de stad.

3.2.4 Sociaal-maatschappelijke uitdaging en sport en bewegen

In Lelystad heeft een hoger percentage armoede en eenzaamheid in vergelijking tot het landelijk gemiddelde. De sociale samenhang kan als gemiddeld zwak worden beschouwd. Dit speelt met name in Lelystad-oost. In Lelystad ligt er dus een belangrijke sociaal-maatschappelijke uitdaging. Ook op het gebied van bewegen en sporten zijn verschillen te zien. In sommige wijken ligt de sportparticipatie ver onder het gemiddelde in Lelystad, terwijl een aantal wijken redelijk tot goed scoort. Onze uitdaging is om mensen die onvoldoende bewegen, blijvend in beweging te krijgen. Dat vraagt om een gerichte aanpak samen met de sociaal-maatschappelijke partners waaronder het Jeugdfonds Sport & Cultuur.

Lelystad kent de Maatschappelijke Agenda omdat gezondheid nauw verweven is met allerlei andere thema's die binnen een gemeente aan de orde komen. De raakvlakken met de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en sport(beleid) zijn voor de hand liggend, maar ook de relatie tussen (leven in) armoede of de invloed van de leefomgeving op de gezondheid is duidelijk. Zo zijn er allerlei mogelijkheden om financiële belemmeringen weg te nemen, zoals bijvoorbeeld door het Jeugdfonds Sport & Cultuur inwoners mogelijkheden biedt om bij een vereniging te kunnen sporten. Verder creëert een Maatschappelijke Agenda mogelijkheden om sociaal-maatschappelijke vraagstukken integraal aan te pakken.

4 MISSIE EN VISIE

4.1 Inleiding

De missie is uitgewerkt in ambities. Elke ambitie heeft vervolgens doelstellingen. De ambities en doelstellingen vormen gezamenlijk onze visie op sport en bewegen in Lelystad. Deze visie is het sportieve onderdeel van Lelystad Next Level, het Lelystad dat we in 2030 en 2040 willen zijn. Het uitvoeringsprogramma laat zien welke maatregelen nodig zijn om de doelstellingen te halen.

4.2 Onze missie

We gaan voor een Lelystad met gezonde, actieve en betrokken inwoners en een stad die een **gezonde leefstijl** uitademt. Een stad die gezien wordt als vitale stad. Sporten en bewegen zijn een dagelijks onderdeel van het leven van onze inwoners. Van jongs af aan worden alle Lelystedelingen gestimuleerd om met **plezier** te bewegen en sporten, hun **talenten** te ontdekken en deze te blijven ontwikkelen. **Sportverenigingen** moeten hierin een belangrijke rol spelen omdat samen bewegen en sporten **verbindt**. Ook de **buurtsportcoaches** vormen een belangrijke **schakel** tussen de wijk en de sportvereniging.

We gaan voor een stad waar volop faciliteiten zijn om **ongebonden** te kunnen bewegen en sporten. Waar er aantrekkelijke plekken zijn voor **jong tot oud**, die uitdagen om in beweging te komen en blijven. In Lelystad zijn mensen **trots** op hun buurt of wijk en wijkactivatie zorgt voor nieuwe **initiatieven**, beweging en **inspiratie**. Van recreatieve beweging tot fanatieke sporter, met of zonder beperking, **iedereen** kan op zijn of haar manier actief zijn en **meedoen** zonder zich belemmerd te voelen.

4.3 Ambities en doelstellingen van Lelystad

In deze paragraaf zijn de ambities voor sport en bewegen beschreven. De ambities die onderling met elkaar samenhangen, zijn uitgewerkt in de vorm van doelstellingen. Aan het einde van de looptijd van deze visie (2030) is aan de ambities gewerkt door het nemen van maatregelen zoals beschreven in het uitvoeringsprogramma. In veel gevallen geldt dat de speerpunten een bijdrage levert aan het realiseren van meerdere ambities. De eerste ambitie ('bewegen en sporten zorgen ervoor dat steeds meer van onze inwoners zich fit voelen en gezond zijn') is in feite een hoofdambitie. De overige ambities hangen hiermee samen en dragen hier aan bij.

In de komende jaren tot 2030 richten we ons vizier op de volgende vijf ambities:

- 1. Bewegen en sporten zorgen ervoor dat steeds meer van onze inwoners zich fit voelen en gezond zijn. Voor iedereen is er passend, aantrekkelijk en toegankelijk sport- en beweegaanbod.**
- 2. Vitale sportverenigingen versterken de sociale cohesie in de wijken van onze stad.**
- 3. Onze groeiende stad biedt voor iedereen voldoende ruimte om te bewegen en sporten.**
- 4. Lelystedelingen zijn van jongs af aan vaardig in bewegen en ontwikkelen hun talenten.**
- 5. Sportevenementen inspireren onze inwoners en onze sportaanbieders**

4.3.1 Ambitie 1: Bewegen en sporten zorgen voor een gezonde samenleving; voor iedereen is er passend sport- en beweegaanbod

We willen dat steeds meer inwoners in beweging komen en blijven en het plezier van bewegen en sporten ervaren. Juist ook inwoners die behoren tot (kwetsbare) groepen die nu nog een relatief lage sport- en beweegparticipatie hebben. Dat vraagt om een passend en toegankelijk sport- en beweegaanbod voor iedereen. Dit geldt zeker ook voor mensen met een beperking. Door voldoende te bewegen en sporten, leggen onze inwoners een belangrijke basis voor een gezonde en actieve leefstijl. We willen dat bewegen en sporten op steeds meer plekken in Lelystad kan plaatsvinden in een gezonde omgeving en verbonden is met bredere gezonde leefstijl.

Doelstelling 1.1: het aantal Lelystedelingen dat voldoet aan de beweegnorm neemt tussen 2022 en 2030 toe

Voor de positieve gezondheid van onze inwoners vinden we het belangrijk dat het aantal Lelystedelingen dat voldoende beweegt steeds verder blijft toenemen. We weten dat dit een proces is van de lange adem. Het kost veel inspanning en tijd om blijvende gedragsverandering te realiseren, vooral voor inwoners die al lange tijd niet sporten en weinig bewegen. Bewegen moet de norm worden en samenwerking met andere beleidsterreinen is hierin belangrijk.

Tegelijkertijd willen we wel echt een stap vooruitzetten. We denken met deze doelstelling een goede balans te hebben gevonden tussen een doelstelling die ambitieus is, maar ook haalbaar lijkt op basis van de inzet die we willen plegen. Voor de jeugd en jongeren en de 65-plussers hebben we extra aandacht. Juist onder deze groepen is het percentage inwoners dat voldoet aan de beweegnorm relatief laag, terwijl de bredere potentiële baten voor deze groepen groot zijn. Bewegen en sporten draagt bij aan meer perspectief voor jeugd en jongeren en maakt voldoende bewegen mede mogelijk dat ouderen en mensen met een beperking actief kunnen blijven meedoen.

Doelstelling 1.2: in buurten met de grootste achterblijvende sport- en beweegparticipatie wordt sporten en bewegen zichtbaarder en (nog) toegankelijker gemaakt.

In de buurten waar de sport- en beweegparticipatie relatief het laagst is, willen we de komende jaren een extra impuls geven. In de hele stad zijn onze buurtsportcoaches¹⁹ zichtbaar en dichtbij en versterken zij het netwerk in de wijken

¹⁹ De buurtsportcoach ingezet van de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC).

en samenwerkingen met de sportverenigingen. Met name in de buurten met de grootste achterblijvende sport- en beweegparticipatie, wordt meer inzet gepleegd voor de activatie in de wijken.

Door gebiedsgericht werken, zoals in Samen Lelystad Oost, gaan we voor deze buurten in kaart brengen welke drempels inwoners ervaren om te sporten en bewegen en welke kansen er in die specifieke buurt zijn om meer inwoners in beweging te krijgen. Die kansen gaan we vervolgens verzilveren. We nemen maatregelen die gericht zijn op het beweegvriendelijker inrichten van de openbare ruimte, met aandacht voor motorische ontwikkeling van jeugd en jongeren (zie ambitie 3). De voorgenomen maatregelen sluiten aan op de ambitie van de raad om de meest kindvriendelijke stad van Nederland te zijn. Daarbij zullen nieuwe initiatieven ten behoeve van sport en bewegen in de openbare ruimte zo goed mogelijk ondersteund worden door de gemeente. Ook het ondersteunen en versterken van reeds bestaande initiatieven (zoals de boksschool in Oost) en het realiseren van nieuw aanbod krijgt hier de aandacht. Alles om de Lelystedelingen in deze buurten en wijken aan het bewegen te krijgen. Een intensieve benadering en structurele ondersteuning die aansluit bij de wensen van de inwoners.

Doelstelling 1.3: intensievere samenwerking tussen de zorg-, welzijns- en sport- en beweegsector

Bewegen en sporten is een middel voor mensen met lichamelijke of geestelijke klachten. Bovendien kan bewegen en sporten ervoor zorgen dat het herstel na ziekte beter verloopt. Dit preventieve potentieel wordt nog niet overal voldoende benut. Daarbij geldt ook dat chronisch zieke mensen gebaat zijn bij sporten en bewegen. We zetten daarom in op een intensievere samenwerking tussen de zorg-, welzijns-, sport- en beweegsector en het onderwijs. Door die samenwerking zullen mensen met gezondheidsrisico's vaker naar blijvend gezonder gedrag worden begeleid. De buurtsportcoaches zijn het aanspreekpunt in de wijk waar het gaat om sport en bewegen. In de praktijk is het mogelijk dat de vraag binnenkomt via de welzijnsmedewerker naar de buurtsportcoach. De buurtsportcoach heeft een overzicht van het beschikbare sport- en beweegaanbod, waarmee zij het voor de welzijnsmedewerkers zo makkelijk mogelijk maken om mensen door te verwijzen. Hierbij is specifieke aandacht voor de Lelystedeling met een beperking.

4.3.2 Ambitie 2: Vitale sportverenigingen versterken, met andere sport- en beweegaanbieders, de sociale cohesie in onze stad.

We willen dat sportverenigingen en overige sport- en beweegaanbieders vitaal zijn. Dat betekent onder meer dat zij zich blijven ontwikkelen op basis van de sport -en beweegbehoefte in Lelystad. De inzet van vrijwilligers is hierbij van grote waarde. Zij maken een onmisbaar onderdeel uit van onze sport- en beweeginfrastructuur. Bewegen en sporten stimuleren mensen om mee te doen.

Door zelf deel te nemen aan sport- en beweegactiviteiten, maar zeker ook door als vrijwilliger een gewaardeerde bijdrage te leveren. Die verbindende functie willen we verder benutten om een belangrijke bijdrage te kunnen geven aan het vergroten van de Positieve Gezondheid van de Lelystedeling. Om dat te kunnen moeten we de verenigingen helpen vitaler te worden.

Doelstelling 2.1: ieder jaar neemt het aandeel sportverenigingen dat vitaal is toe, klaar om ervoor te zorgen dat er samen gesport en bewegen kan worden, nu en in de toekomst.

We brengen de vitaliteit van sportverenigingen in kaart met behulp van een verenigingsmonitor. Per vereniging wordt bekeken waar de zorg ligt en welke ondersteuning geboden moet worden. Gezien de hoge druk op vrijwilligers, heeft ondersteuning bij het waarborgen van voldoende vrijwilligers onze aandacht.

We vinden het belangrijk om niet alleen sportverenigingen met dreigende problemen te helpen, maar ook de verenigingen die al vitaal zijn te ondersteunen in hun ambities om zich verder door te ontwikkelen; de gemeente is er ook voor hen.

Door ons wordt ingezet op verenigingsondersteuning en ondersteuning van vrijwilligers door onder meer training en opleiding aan te bieden door een verenigingsondersteuner²⁰. Van belang hierbij is dat het trainingsaanbod is afgestemd op de doelgroep. Dit geldt onder meer voor mensen met een beperking. Waar dit wenselijk is wordt de vereniging ondersteund door bepaalde taken bij de verenigingen weg te nemen of samenwerking met andere verenigingen te stimuleren waardoor bepaalde taken eenvoudiger worden (zoals bijvoorbeeld financieel beheer).

Vitale sportverenigingen die zelf kunnen en willen investeren in de kwaliteit en/of kwantiteit van hun accommodatie, ondersteunen we. Hierdoor kunnen verenigingen zich meer richten op de kerntaak, namelijk het aanbieden van goed sport- en beweegaanbod. Hierbij is specifieke aandacht voor de Lelystedeling met een beperking.

Doelstelling 2.2: het percentage jeugd en jongeren (4 – 17 jaar) dat lid is van een sportvereniging, is in 2030 toegenomen tot het niveau dat gelijk is aan het landelijk gemiddelde.

De sportdeelname in Lelystad²¹ is in vergelijking tot het landelijk gemiddelde vrij laag, maar is de afgelopen jaren niet verder gedaald. We weten dat sportverenigingen een belangrijke rol kunnen spelen in sportdeelname en we zien dat die rol nog kan worden vergroot. We zien dat bewegen en sporten ook kunnen bijdragen aan de sociale cohesie in buurten en wijken. Daarvoor is het nodig dat verschillende groepen van kinderen en jongeren elkaar blijven ontmoeten. De sportvereniging is daar een uitgelezen plek voor. Onze bijzondere aandacht gaat uit naar de wijken waar het lidmaatschap jongeren (13 – 17 jaar) laag is. Daarom doen we onderzoek naar de belemmering die kinderen en jongeren in deze wijken ervaren om lid te worden en te blijven van een vereniging. Juist in deze wijken willen we sportverenigingen extra stimuleren en

Wat is een vitale sportvereniging?

Een vitale sportvereniging heeft volgens Lelystad de volgende bouwstenen op orde:

- strategie en beleid
- leden
- vrijwilligers
- financiën
- sportaanbod

Bovenop deze bouwstenen heeft een vereniging aandacht voor minimaal één van de drie extra bouwstenen om te voldoen aan de definitie vitale vereniging:

- accommodatie
- extra maatschappelijke activiteiten
- een gezonde sportomgeving

4.3.3 Ambitie 3: Onze groeiende stad biedt voor iedereen aantrekkelijke ruimte voor sporten, spelen en bewegen.

We zorgen ervoor dat de binnen- en buitensportaccommodaties passen bij de behoefte van onze inwoners, zodat vraag en aanbod nu en in de toekomst in balans zijn zowel kwalitatief als kwantitatief. We willen een beweegvriendelijke gemeente zijn. Dat betekent dat er in de hele stad plekken zijn die uitdagen om in beweging te komen en blijven: de stad als toegankelijk speelveld voor jong en oud.

²⁰ Een verenigingsondersteuner zou in de praktijk een buurtsportcoach of een sportparkmanager kunnen zijn.

²¹ Het percentage wekelijkse sporters in Lelystad (18 jaar en ouder) is 45% (2020). In 2021 deed 56% van de Nederlandse mannen vanaf 4 jaar en ouder wekelijks aan sport, voor vrouwen is dit 52%.

Doelstelling 3.1: uitbreiding van het accommodatiebestand voor binnen- en buitensport waarmee wordt voldaan aan de vraag naar sportruimte en ingespeeld wordt op de groeiambitie van de stad.

Het hebben van voldoende sport- en beweegaccommodaties, waar tegen een betaalbaar tarief kan worden gesport, is een randvoorwaarde voor onze inwoners om bepaalde (georganiseerde) sport- en beweegactiviteiten te kunnen beoefenen. Door uitbreiding van het aanbod binnen- en buitensportruimte worden structurele knelpunten in het gebruik van accommodaties opgelost en kan ingespeeld worden op groeiambities van verenigingen. Door een kwaliteitsimpuls van deze accommodaties zal voldaan worden aan de basiskwaliteitseisen. Dit betekent dat diverse accommodaties (geheel of gedeeltelijk) gerenoveerd, vergroot of vervangen moeten worden.

Veel van de binnensportaccommodaties in onze stad worden gebruikt door zowel onderwijsinstellingen als verenigingen en andere beweegaanbieders. Bij nieuw te bouwen sportaccommodaties bij onderwijsinstellingen vinden we het belangrijk dat het gesprek aangegaan wordt over het zo breed mogelijk inzetten van de ruimte om de sportaccommodatie maximaal te benutten.

Doelstelling 3.2: in de gemeentelijke projecten is aandacht voor het beweegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte.

Dit speerpunt sluit aan bij het raadsakkoord 2022 – 2026 en de doelen vanuit de omgevingsvisie die gericht zijn op een aantrekkelijke en beweegvriendelijke leefomgeving. In de Natuur Agenda wordt gewerkt aan het aantrekkelijker maken van de groene en blauwe kracht van Lelystad. De openbare ruimte nodigt uit tot bewegen, ontmoeten, verblijven en gezond gedrag bij inwoners van alle leeftijden. Het gaat onder meer over voldoende functioneel groen in de wijken, aantrekkelijke en multifunctionele verblijfplekken, veilige fietspaden, uitnodigende wandelroutes en aantrekkelijke en toegankelijke sport- en speelplekken met een divers aanbod aan beweegaanleidingen. We zien dit als een kans om sport- en beweegmogelijkheden en recreatieve mogelijkheden toe te voegen aan de stad, zeker gezien de hoeveelheid groen en water in en om de stad. We vinden het belangrijk dat recreatief water toegankelijk is en blijft.

Wat is een beweegvriendelijke omgeving?

Een beweegvriendelijke omgeving is een omgeving die uitnodigt en uitdaagt om te gaan sporten en bewegen.

Een beweegvriendelijke omgeving laat zich moeilijk definiëren, maar vaak is er sprake van een omgeving met voorzieningen (plekken) in de openbare ruimte waar mensen spelen, bewegen, sporten, ontmoeten en zich verplaatsen. Voor een goed werkzame omgeving is het soms nodig om activiteitsaanbod te koppelen aan de voorzieningen. Randvoorwaardelijk is de omgeving schoon, heel, veilig en toegankelijk. Voor het creëren van een omgeving gericht op sport en bewegen is het van groot belang dat deze is afgestemd op de context, de lokale behoefte en het juiste schaalniveau.

Buurtsportcoaches spelen een belangrijke rol bij het creëren van een beweegvriendelijke omgeving. Samenwerking tussen het fysieke en sociale domein en het tijdig betrekken van diverse experts om te komen tot de juiste interventies zijn belangrijke randvoorwaarden.

Bron: kenniscentrumsportenbewegen.nl

Deze kansrijke kant van de stad staat in contrast met de huidige beweegvaardigheid van jeugd en jongeren. Daarmee is de ambitie van de raad om de meest kindvriendelijke stad van Nederland te worden een uitdaging.

Daarom is het extra belangrijk om kwalitatief hoogwaardige plekken te realiseren, waar ruime beweegmogelijkheden zijn voor jong tot oud en waar bewoners van de wijk elkaar kunnen ontmoeten. Die plekken liggen centraal in de wijk, bij voorkeur dichtbij voorzieningen.

Deze plekken hebben een bepaalde omvang zodat het mogelijk is om deze plekken hoogwaardig in te richten en veelzijdig bewegen mogelijk te maken.

Bij nieuwbouwplannen en -projecten wordt beweegvriendelijkheid van de openbare ruimte integraal meegenomen. Het is essentieel dat er bij (nieuwe) woningbouwlocaties voldoende ruimte wordt geboden voor bewegen en sporten, maar ook voor ontmoeten. Dit draagt bij aan het woon-, werk- en verblijfsgevoel. We gaan daarom bewust om met aandacht voor sport- en beweegruidte en voorzieningen bij nieuwe gebiedsontwikkelingen en grootschalige wijkvernieuwing. Om op hoofdlijnen blijvend te agenderen dat de groei van de stad integraal en in balans wordt uitgevoerd, wordt er in Lelystad een 'barcode' ontwikkeld. Hiermee is het aandeel openbare ruimte en voorzieningen bij woningbouwontwikkeling vooraf bepaald. Tevens wordt er gewerkt aan een kwaliteitscatalogus zodat ook de kwaliteit van voorzieningen wordt meegenomen. Hierin moet ook aandacht zijn voor het stimuleren van langzaam verkeer en het alledaagse bewegen (zie bijlage). Doordat meer Lelystedelingen hun dagelijkse zaken met de fiets en wandelend doen zal de beweegparticipatie stijgen.

Om de motorische ontwikkeling van jeugd en jongeren te stimuleren, wordt ingezet op veelzijdig bewegen waar met de inrichting van de (openbare) ruimte rekening mee wordt gehouden. Het Athletic Skills Model (ASM)²² is een gedachtegoed dat gericht is op het stimuleren van motorische ontwikkeling door veelzijdig bewegen. Dit model wordt gezien als het gewenste model in Lelystad voor toepassing in het onderwijs en ook in de fysieke openbare ruimte. Bij de inrichting van de openbare ruimte staan de tien grondvormen van bewegen²³ centraal, zodat veelzijdig bewegen gestimuleerd wordt.

Doelstelling 3.3: we werken in Lelystad aan een duurzame toekomst; dus ook op het gebied van sport en bewegen

Ook op het gebied van sporten en bewegen dragen we bij aan deze transitie. Onze sportaccommodaties worden, net als ander maatschappelijk vastgoed in Lelystad stap voor stap verduurzaamd. Bij noodzakelijke vervangingen en nieuwbouw, kiezen we voor een duurzame en goed toegankelijke accommodaties. Bovendien blijven we proactief zoeken naar mogelijkheden om de verduurzaming van onze accommodaties te versnellen. Daarnaast blijven we innoveren om het energiegebruik terug te dringen. Onder duurzaamheid verstaan wij ook dat we focussen op het creëren van blijvende impact voor onze inwoners. Juist ook omdat we weten dat gezondheid een zaak van de lange adem is. Succesvolle initiatieven willen we graag behouden voor de toekomst.

4.3.4 Ambitie 4: Lelystedelingen zijn van jongs af aan vaardig in bewegen en ontwikkelen hun talenten

We willen dat ieder kind in Lelystad de kans krijgt om zijn of haar motorische vaardigheden breed te ontwikkelen. Hierdoor zullen jonge kinderen vaker en met plezier gaan bewegen en zullen zij dit tot op late leeftijd doen. Bewegen en sporten draagt ook bij aan het ontwikkelen van andere vaardigheden zoals op sociaal-emotioneel vlak en hebben bovendien een positief effect op de cognitieve prestaties. Om kinderen en jongeren dit plezier te leren, is een belangrijke rol weggelegd voor zowel ouders als de kinderopvangorganisaties, scholen, sportverenigingen en andere sport- en beweegaanbieders in onze stad. Samen met deze partners zorgen we voor een verbetering van de motorische vaardigheden van onze jeugd en jongeren.

Doelstelling 4.1: inzetten op motorische ontwikkeling van alle kinderen op basisscholen en middelbare scholen

In 2030 zijn de beweegvaardigheden van basisschoolkinderen in Lelystad significant verbeterd. Voor gelijke(re) kansen op een gezonde en actieve toekomst, is het dan ook belangrijk dat er op scholen aandacht is voor een goed

²² www.skills garden.nl

²³ <https://www.athleticskillsmodel.nl/schijfvan10/>

sport- en beweegaanbod. Kwalitatief hoogwaardig bewegingsonderwijs, met aandacht voor het ontwikkelen van motorische vaardigheden, draagt eraan bij dat kinderen van jongs af en met plezier bewegen en sporten. Vakleerkrachten handhaven de kwaliteit van het bewegingsonderwijs en op scholen met vakleerkrachten wordt ook buiten de gymles blijvend ingezet op het aanbieden van sport- en beweegactiviteiten. Kinderen op deze scholen worden beter gemotiveerd om iedere dag met bewegen bezig te zijn. Dat maakt dat we het aanstellen van een vakleerkracht nadrukkelijk zullen blijven stimuleren en ondersteunen als gemeente.

Doelstelling 4.2: scholen worden ondersteund om extra sport- en beweegmomenten mogelijk te maken via naschoolse activiteiten of door individuele leerlingen te begeleiden naar een geschikte sport.

Op scholen zijn programma's geïntroduceerd zoals de dynamische schooldag om kinderen op school aan het bewegen te krijgen en te houden. De gemeente Lelystad en het Sportbedrijf ondersteunen deze initiatieven bij het verder door ontwikkelen van deze programma's om een gezonde leefstijl te stimuleren. Ook lokale partners kunnen hierbij belangrijk zijn. Op de middelbare scholen is kwalitatief en aantrekkelijk bewegingsonderwijs van belang. Juist onder middelbare scholieren zien we immers dat de sport- en beweegparticipatie afneemt. Zo lijken bewegen en sporten bij te dragen aan betere onderwijsprestaties en aan het verminderen van schoolverzuim en schooluitval.²⁴ Door onderzoek onder middelbare scholieren willen we de mogelijkheden die er zijn, op en buiten school, om middelbare scholieren in beweging te krijgen, beter gaan benutten.

Doelstelling 4.3: we werken aan een positief en veilig sportklimaat door de inzet van clubkadercoaches.

We vinden het belangrijk dat er bij de sportverenigingen sprake is van een positieve sportcultuur; dat iedereen met plezier en veilig kan sporten bij onze verenigingen. Clubkadercoaches²⁵ begeleiden de trainers en coaches die actief zijn bij sportverenigingen, met als doel om de kwaliteit van de trainingen en daarmee het sportplezier te vergroten. De focus ligt op het didactische en pedagogische aspect van de trainingen, niet op sporttechnisch vlak. Een clubkadercoach zorgt primair voor een impuls gericht op een positief en veilig sportklimaat. De clubkadercoach zal in de praktijk mogelijk ondersteund kunnen worden door de buurtsportcoach bij het uitvoeren van activiteiten die gericht zijn op een veilig sportklimaat. Naast de inzet van een clubkadercoach zet Lelystad in op gemeentebrede promotie van het belang van een veilig en positief sportklimaat bij verenigingen.

Doelstelling 4.4: we stimuleren talentontwikkeling door ondersteuning bij verbetering sportieve prestaties

We vinden het belangrijk dat er voldoende aandacht is voor talentontwikkeling en dat daarbij ook voldoende faciliteiten zijn. Verenigingen zijn bij uitstek de plek waar die talenten ontwikkeld kunnen worden. Een veilige en stimulerende omgeving hoort hierbij. We stimuleren het sportieve niveau van verenigingen door verenigingen te ondersteunen wanneer de sportieve prestaties verbeterd worden. De gemeente stelt subsidie beschikbaar waar verenigingen aanspraak op kunnen maken bij promotie naar een hoger niveau. De gelden zullen door verenigingen ingezet worden voor deskundiger organisatie en activiteiten gericht op talentontwikkeling. Ook hierbij is specifieke aandacht voor de Lelystedeling met een beperking

4.3.5 Ambitie 5: Sportevenementen inspireren onze inwoners en onze sportaanbieders

We willen dat sportevenementen in Lelystad mensen inspireren en Lelystad op de kaart zetten. Op die manier leveren zij een belangrijke bijdrage aan onze vitale stad. Onze sportinfrastructuur zorgt voor talentontwikkeling in de stad. Het binden van talent aan de stad is van grote inspirerende waarde, voor jong tot oud. Door sportevenementen die gericht zijn op de jeugd en jongeren wordt Lelystad op de kaart gezet als sportstad, passend bij de schaalgrootte en dynamiek in de stad. Voor grootschalige evenementen stellen we als voorwaarde dat ze maatschappelijk betekenisvolle side-events hebben.

²⁴ Regioplan (2018). Effecten meer en beter bewegingsonderwijs

²⁵ Een clubkadercoach is een sportprofessional die de vereniging ondersteunt bij het opzetten, uitvoeren en borgen van club- en trainersbegeleiding.

Doelstelling 5.1: jaarlijks wordt er in Lelystad een inspirerend sportevenement gehouden dat voornamelijk gericht is op jeugd en jongeren

De grote sportevenementen moeten passen bij Lelystad en ook spin-off hebben voor de breedtesport en dienen inspirerend te werken voor verenigingen en andere sportaanbieders. Dat komt ook de economische en maatschappelijke impact van het evenement ten goede. Het jaarlijkse sportevenement zal positief van invloed zijn op de jeugd en jongeren in de stad, mede door de maatschappelijk betekenisvolle side-events in de wijken. Hierdoor wordt de verbinding die gemaakt tussen het sportevenement en de jeugd en jongeren in de wijken. Jeugd en jongeren zullen hiermee geïnspireerd worden en culturen zullen bij elkaar gebracht worden wat de sociale cohesie in de wijken ten goede komt. Gezond aanbod van eten en drinken, inclusiviteit, toegankelijkheid en duurzaamheid zijn andere thema's die we in acht nemen.

4.4 Tot slot

Sport en bewegen is niet de oplossing voor alle sociaal-maatschappelijke problemen in de samenleving. Het is wel een uitstekend instrument om de verbinding te leggen tussen beleidsterreinen en het is zeker een middel om de Lelystedeling te verleiden tot een gezondere leefstijl. De vitale veerkrachtige Lelystedeling van 2030 en 2040 is er bij gebaat dat sport en bewegen als onderdeel van de Strategische en Maatschappelijke Agenda nu de aandacht krijgt die het verdient. Elke investering die hierin wordt gedaan betaald zich namelijk drie keer uit als het gaat om het maatschappelijk rendement. Deze visie bestaat uit ambities en doelstellingen, is beschreven en toont de weg naar een vitaal Lelystad. Zonder maatregelen blijft het echter een papieren tijger en daarom zijn ook de kaders en richting voor het 'hoe' gegeven. Voor de 'basis op orde' is dit behoorlijk concreet. Voor de 'groei van de stad' meer abstract en dienen de maatregelen nog nader uitgewerkt te worden. Een belangrijke conclusie is hierbij dat de basis op orde in 2030 gelijk staat aan het groeiscenario waarbij we eerst de huidige basis herstellen. Het scenario 'Next Level' behelst de ambitie om één van de gezondste steden van Nederland te worden.

Deze Sport- en Bewegvisie 2030 is ontwikkeld door de krachtige samenwerking van Kragten en Kasel Management en Advies

5 UITVOERINGSPROGRAMMA

5.1 Inleiding

Om de sport- en bewegvisie tot uitvoering te brengen is een uitvoeringsprogramma nodig. Samengesteld met maatregelen om de doelstellingen zoals omschreven in deze visie te bereiken. Het uitvoeringsprogramma is opgezet vanuit scenario's naar ambitieniveau. Het scenario 'basis op orde' houdt in dat de voorgestelde maatregelen noodzakelijk zijn om het sport- en beweglandschap te brengen naar een basisniveau; een niveau dat noodzakelijk is om de Lelystedeling voldoende te faciliteren op dit moment (2022). Het scenario 'klaar voor de groei' houdt in dat de voorgestelde maatregelen afdoende zijn om de groei van de stad richting 2030 te faciliteren, de basis op orde te houden. Het scenario 'Lelystad Next Level' houdt in dat de voorgestelde maatregelen gericht zijn op een hoog niveau van sport- en beweegparticipatie en daarbij een hoog niveau van professionaliteit en inzet op alle vlakken van het sport- en beweglandschap. Lelystad wordt één van de gezondste steden van Nederland.

Het uitvoeringsprogramma zien wij als een menukaart, waarbij per doelstelling de gewenste maatregelen gekozen kunnen worden afhankelijk van het ambitieniveau wat gewenst is. Het behalen van positieve gezondheidswinst door meer bewegen gaat gepaard met investeringen die hiervoor nodig zijn. Des te hoger het ambitieniveau, des te groter is het te verwachten sociaal-maatschappelijke rendement van de investeringen. Het uitvoeringsprogramma biedt dan ook de menukaart die keuze geeft over maatregelen ter versterking van het sport- en beweglandschap. Het toevoegen van ingrediënten van het ene naar het andere scenario is mogelijk en vergroot de inzet en dus de opbrengst van dat scenario.

5.2 Overzicht van maatregelen in drie scenario's

Zie hiervoor de bijlages.

Scenario's Sportvisie 2030 (Basis op orde, Klaar voor groei en Lelystad Next Level)

Deze gepresenteerde scenario's zijn denkrichtingen, hierbij wordt ook een indicatie gegeven van de te verwachten benodigde middelen.

De richting wordt door de scenario's aangegeven, maar de daadwerkelijke stappen zullen in de komende jaren bepaald worden. Door het uitwerken van implementatieplannen en deze voor te leggen aan college en raad zal duidelijk worden hoe we in welk scenario richting 2030 zullen toegroeien.

Door de beslissingen die er genomen zijn over de begroting 2023 kunnen een aantal essentiële stappen reeds gezet worden om het scenario "Basis op Orde" in te kunnen vullen. Op één onderdeel na en dat is de invulling van 4,5 fte leefstijlcoaches.

In de onderstaande prioriteitenlijst is deze daarom als eerste opgenomen. Zodra hier ruimte voor is en dit kan worden ingevuld is de Basis echt op orde.

Om vervolgens de basis op orde te houden is een doorkijk genomen naar scenario "Klaar voor de Groei".

De verschillende ambities en doelstellingen worden in dit scenario verder uitgewerkt en qua prioriteit (met de kennis van nu) ingedeeld zoals hieronder opgesomd, en in de tabellen weergegeven.

Voor alle bedragen geldt dat deze indicaties zijn op dit moment, met de kennis en ervaring van nu. De invulling van bijvoorbeeld het sportpark kan er straks heel anders uitzien dan nu bedacht. Daarmee zal ook het kostenplaatje veranderen en is het dus essentieel dat er nadere uitwerkingsplannen komen. In dit geval het Huisvestingsplan Sportaccommodaties.

Inhoud:

PRIO 1.:

- a. Invulling van de 4,5 fte leefstijlcoaches
- b. Uitbreiding Fte ter bevordering beweegnorm
- c. Ontwikkeling sportpark: € 42 mln
- d. Intensivering sportstimulering om 8300 Lelystedelingen in beweging te brengen
- e. Incidentele inzet op sportbeleid

PRIO 2.:

- f. Verbetering inrichting gymzalen
- g. Renovatie en uitbreiding overige binnen- en buitensport accommodaties

Structurele kosten (indicatie)

- ter hoogte van € 180.000
- ter hoogte van € 40.000 - € 200.000
- ter hoogte van € 900.000 en voor beheer en onderhoud € 200.000
- ter hoogte van € 625.000 p.j. (tot 2031)
- ter hoogte van € 70.000 p.j.

- ter hoogte van € 125.000 p.j. (tot 2031)
- ter hoogte van € 100.000

Inhoud:**Structurele kosten (indicatie)****PRIO 3.:**

h. Ontwikkeling 5e sporthal

ter hoogte van € 450.000

PRIO 4.:

i. Duurzaamheid binnen de sportaccommodaties

ter hoogte van € 60.000

PRIO 5.:

j. Inzet op de organisatie van sportevenementen

ter hoogte van € 100.000

De benoemde onderdelen van de prioriteiten lijst worden in de tabellen hieronder nader toegelicht. Daarna worden de onderdelen per scenario verdeeld over Organisatie, Activatie en Voorzieningen. En opgeteld naar scenario. Zoals gezegd gaat het om voorlopige aannames die richting geven maar nader uitgewerkt moeten worden.

Van het scenario "Klaar voor de Groei" worden dan de investeringen nader uitgewerkt in mogelijke structurele kosten.

Tot slot worden alle onderdelen nog eens op een rij gezet en wordt aangegeven of iets wel of niet in de huidige begroting (2023) is opgenomen.

Ambities	Doelstellingen	Basis op orde	Klaar voor groei	Lelystad Next Level
1. Bewegen en sporten zorgen ervoor dat steeds meer van onze inwoners zich fit voelen en gezond zijn; voor iedereen is er passend en toegankelijk sport- en beweegaanbod.	1.1 Het aantal Lelystedelingen dat voldoet aan de beweegnorm neemt tussen 2022 en 2030 toe	Beweegnorm van 57,4% handhaven. Behouden van de norm die Lelystad in 2022 heeft.	Beweegnorm van 63% realiseren, doormiddel van 8300 Lelystedelingen aan het bewegen te krijgen in 2030.	De beweegnorm is in 2030 boven het landelijke gemiddelde conform de norm in 2022. (beweegrichtlijn > 60%). De 8300 Lelystedelingen zijn in 2026 in beweging gebracht.
		Behouden van huidige inzet op interventies en sportstimulering	+ Intensivering op huidige inzet voor interventies en sportstimulering om 8300 Lelystedelingen aan het bewegen en sporten te krijgen. Voor 8300 Lelystedelingen in beweging 5 miljoen voor 8 jaren tot 2031 (zie bijlage 1) Uitvoering neerleggen bij de verschillende ketenpartners. + € 625.000 voor 8 jaar incidenteel	++ Intensivering op huidige inzet voor interventies en sportstimulering om meer dan 8300 Lelystedelingen aan het bewegen en sporten te krijgen. De 8300 Lelystedelingen zijn in 2026 in beweging gebracht en de middelen (€ 5 miljoen in 4 jaren) beschreven zijn hiervoor ingezet tot 2027. Uitvoering neerleggen bij de verschillende ketenpartners. + € 1,25 miljoen voor 4 jaar incidenteel
	1.2 In buurten met de grootste achterblijvende sport- en beweegparticipatie wordt sporten en bewegen zichtbaarder en (nog) toegankelijker gemaakt.	De huidige middelen LNL ter bevordering van burgerinitiatieven m.b.t. gebruik openbare ruimte worden gecontinueerd. (Multifunctionele) accommodatiebehoeften worden in kaart gebracht. €120.000 per jaar uit LNL	+ De LNL middelen worden uitgebreid met middelen voor pilots ter stimulering van bewegen en sporten die passen bij de behoeftes van de buurt. Alleen gevalideerde interventies worden toegepast. De middelen worden verdubbeld. +€120.000 (=€240.000) per jaar	++ De LNL middelen en de pilots worden deel van de beweegteams in iedere wijk, die in samenwerking met alle welzijn en zorgpartijen zorgdragen voor maatwerk van de moeilijkere doelgroepen. ++ €120.000 (=€360.000) per jaar
1.3 Intensievere samenwerking tussen de zorg-, welzijns- en sport- en beweegsector.	Er wordt een samenwerking tussen verschillende maatschappelijke organisaties opgestart, met als doel een ketenaanpak en betere afstemming. Hierdoor ontstaat er een effectievere en efficiëntere aanpak. Combinatiefunctionarissen zijn het aanspreekpunt van sport in de wijk, zij hebben een overzicht van het beschikbare sport en beweegaanbod waarmee ze makkelijk mensen kunnen doorverwijzen. Sportaanbod op maat is hierbij de richtlijn. Huidige inzet continueren en de invulling weer operationeel maken van de leefstijlcoaches. 4,5 fte = +€180.000 structureel	+ Naast het opzetten van de ketenaanpak, wordt sport op maat met gevalideerde interventies de standaard binnen de maatschappelijke agenda. Het doel is om bewegen en sporten een wezenlijk onderdeel van de preventieve en curatieve inzet op Positieve Gezondheid te maken. Er wordt gestart met een programma sport en bewegen vanuit de maatschappelijke agenda. Deze integrale uitvoering zal zorgen voor een verbetering van de activiteiten uitgevoerd door de verschillende buursportcoaches en leefstijlcoaches. Uitbreiding van de formatie bij sport door de extra formatie die beschikbaar wordt in de combinatiefunctieregeling voor sport te bestemmen en cofinanciering toe te wijzen: + €40.000 per functie (per 4000 nieuwe inwoners +/- 1 fte groei) + €40 – 200.000 structureel (groei per jaar)	++ De ketenaanpak en sport op maat zorgen dat sporten en bewegen een verbindende rol speelt binnen de maatschappelijke agenda. Verschillende professioneel aangestuurde teams bestaande uit professionals, vrijwilligers en stagiaires uit de verschillende organisaties voeren op maat gevalideerde interventies uit. + €600.000 voor 10 fte om de pool professionals te vullen	

Ambities	Doelstellingen	Basis op orde	Klaar voor groei	Lelystad Next Level
2. Vitale sportverenigingen versterken, samen met andere sport- en beweegaanbieders, de sociale cohesie in onze stad, wijken en buurten.	2.1 Ieder jaar neemt het aandeel sportverenigingen dat vitaal is toe, klaar om ervoor te zorgen dat er samen gesport en bewogen kan worden, nu en in de toekomst.	Continuering van het huidige beleid, waaronder het in kaart brengen van de vitaliteit van sportverenigingen met behulp van een verenigingsmonitor. Uitvoering ligt bij Sportbedrijf Lelystad en werkt daarbij samen met het Sportplatform.	+ Uitbereiding van de verenigingsondersteuning, door per vereniging te kijken waar de zorg ligt en welke ondersteuning geboden kan worden aan de hand van de bouwstenen ² uit de verenigingsmonitor. Verschillende interventies worden hierop ingezet. Inclusief bij 1.1	++ Professionalisering van de ondersteuning, door per vereniging te kijken waar de zorg ligt en welke ondersteuning geboden kan worden aan de hand van de bouwstenen uit de verenigingsmonitor. Kosten inclusief 1.1
	2.2 Het percentage jeugd en jongeren (4 – 17 jaar) dat lid is van een sportvereniging of andere sportaanbieder, is in 2030 toegenomen tot het niveau dat gelijk is aan het landelijk gemiddelde.	Het percentage kinderen en jongeren (4 t/m 17 jaar) dat lid is van een sportvereniging en andere sportaanbieders, is in 2030 gelijk gebleven met 2022.	+ Het percentage kinderen en jongeren (4 t/m 17 jaar) dat lid is van een sportvereniging en andere sportaanbieders, is in 2030 toegenomen met 10%	Het percentage kinderen en jongeren (4 t/m 17 jaar) dat lid is van een sportvereniging en andere sportaanbieders, is in 2026 toegenomen met 10% en in 2030 meer dan 10%
		Ondersteuning van programmering/projecten/activiteiten voor deze doelgroep (met name 13-17) wordt gecontinueerd.	+ D+ Ondersteuning van programmering/projecten/activiteiten voor deze doelgroep (met name 13-17) wordt uitgebreid. Onderzoek starten naar de belemmeringen die kinderen en jongeren ervaren om lid te worden en blijven van een vereniging. Inclusief bij 1.1	++ Ondersteuning van programmering/projecten/activiteiten voor deze doelgroep (met name 13-17) wordt uitgebreid. Daarnaast wordt er ingespeeld op community vorming en spelen/bewegen in de openbare ruimte (Urban Sports) Inclusief bij 1.1

Ambities	Doelstellingen	Basis op orde	Klaar voor groei	Lelystad Next Level
<p>3. Onze groeiende stad biedt voor iedereen ruimte om te bewegen en sporten.</p>	<p>3.1 Uitbreiding van het accommodatiebestand voor binnen- en buitensport waarmee wordt voldaan aan de vraag naar sportruimte en ingespeeld wordt op de groeiambitie van de stad.</p>	<p>Om de achterstand (wachtlijsten) in te halen zetten we in op renovatie en uitbreiding van onze binnen en buiten voorzieningen. Hiermee wordt er voldaan aan de huidige vraag van sportmogelijkheden. Sportaccommodaties voldoen aan de minimale kwaliteitseisen van NOC*NSF en KNVLO.</p> <p>Een extra binnensportaccommodatie in de nabijheid van Porteuem.</p> <p>+ € 12 miljoen investering en verhoging structureel budget; PM.</p> <p>+ Reserveren van 12 hectare land voor een sportpark in de Warande in de nabijheid van onderwijs en bestaande stad.</p> <p>Onderzoek naar extra waterrecreatie</p> <p>+ € 50.000</p>	<p>+ Naast het inhalen van achterstanden wordt er ingespeeld op de groei van de stad in de uitbreiding van de binnen en buitenvoorzieningen die aansluit op een groei naar 100.000 inwoners. Invulling van het sportpark door bestaande verenigingen te verhuizen en nieuwe activiteiten toe te voegen. Uitwerken in een Huisvestingsplan Sport en Beweging.</p> <p>Voor de grond een bedrag van € 12 miljoen reserveren.</p> <p>+ Extra inzet op binnen en buitenvoorzieningen</p> <p>+ Reserveren voor de 5e sporthal.</p> <p>+ Nieuwe gymzalen voldoen aan de moderne vereisten van het bewegingsonderwijs zodat de motorische ontwikkeling van kinderen versterkt kan worden. Inzet vanuit het IHP wordt aangevuld met middelen voor deze extra mogelijkheden.</p> <p>+ Ruimte voor een zwemvoorziening</p> <p>Inzet voorzieningen € 100.000 structureel</p> <p>5e sporthal: Reserveren voor investering van 12 miljoen (kosten structureel verwerken)</p> <p>+Kosten PM want plan moet nader uitgewerkt worden. Indicatie 25 tot 30 miljoen euro voor de voorzieningen (kosten structureel verwerken) en € 12-36 milj voor de aanschaf grond.(zie bijlage 3.1) incidenteel</p> <p>+ Kosten verbetering inrichting gymzalen (indicatie 20 x 50.000 = € 1miljoen) incidenteel.</p> <p>+ € 125.000 structureel voor een zwemvoorziening.</p>	<p>++ Naast het inhalen van achterstanden en inspielen op de groei van de stad, wordt er ingezet op een groei van 120.000 inwoners en komen er mogelijkheden voor talenten om zich te ontwikkelen binnen Lelystad.</p> <p>Topsport op het niveau van talentontwikkeling is mogelijk binnen verschillende sportaccommodaties.</p> <p>Op het nieuwe sportpark en in de 5e sporthal wordt hier in de planvorming rekening mee gehouden</p> <p>++ Indicatie € 8 miljoen extra (kosten structureel verwerken)</p>
	<p>3.2 In de gemeentelijke projecten is aandacht voor het bewegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte.</p>	<p>Voor bewegen en spelen in de openbare ruimte volgen we de landelijke trends en zorgen we voor een goede spreiding en bereikbaarheid. Daarnaast wordt het budget voor speelobjecten verhoogd, zodat reparatie en vervanging mogelijk is voor het huidige arsenaal. Binnen de gemeentelijke projecten wordt er gekeken naar mogelijkheden voor Urban Sports.</p> <p>Kosten: Incl bij budget BOR</p>	<p>++ De middelen voor de inzet van openbare ruimte worden aangevuld. De ruimte die Lelystad biedt voor beweging wordt optimaal benut. Dit maakt het mogelijk om te innoveren en nieuwe speel en sportplekken te realiseren, zodat elke wijk voldoende wijkspeelplekken heeft en minimaal één natuurspeelplek. Daarnaast wordt er een ASM speelplek gerealiseerd in de nabijheid van Porteuem en Waterwijk.</p> <p>Herijking speelbeleid. 4 extra wijkvoorzieningen en 10 extra buurtvoorzieningen dan wel renovatie tot natuurspeelplek.</p> <p>Financiële consequenties komen naar voren in het raadsvoorstel speelbeleid.</p>	<p>++ Er vinden verbindingen tussen de openbare speelplekken plaats, waardoor de gehele stad een grote playground wordt. Uitdagende loop, wandel, fiets en skeelerroutes zorgen voor uitdagende en uitdagende routes voor alle Lelystedelingen. Daarnaast worden er door de stad diverse ASM speelobjecten geplaatst en wordt er een extra ASM speelplek gerealiseerd.</p> <p>Financiële consequenties komen naar voren in het raadsvoorstel speelbeleid.</p>

Ambities	Doelstellingen	Basis op orde	Klaar voor groei	Lelystad Next Level
<p>3. Onze groeiende stad biedt voor iedereen ruimte om te bewegen en sporten.</p>	<p>3.3 We werken in Lelystad aan een duurzame toekomst; dus ook op het gebied van sport en bewegen</p>	<p>De duurzaamheidsnorm is voldoen aan alle minimale eisen. Er wordt op maat en per project gekeken naar de duurzaamheidsmogelijkheden. Huidige accommodaties die niet voldoen aan minimale eisen worden aangeboden voor steun uit het Windplan Blauw voor duurzame nieuwbouw.</p> <p>indicatie 0, want uit windplan blauw</p>	<p>+ Het duurzaamheidsbudget wordt uitgebreid. Alle bestaande en nieuwe accommodaties worden duurzaam en klimaat adaptief (her)ontworpen, zijn toekomstbestendig en voldoen aan de minimale normen. Wordt onderdeel van het Huisvestingsplan Sport en Bewegen.</p> <p>+indicatie windplan blauw + € 1 miljoen</p>	<p>++ Het duurzaamheidsbudget voldoet aan de hoogste standaard. Nieuwe accommodaties zijn duurzaam en klimaat adaptief en ook voor bestaande voorzieningen streven we naar een minimaal energielabel B. Nieuwe accommodaties zijn volledig zelfvoorzienend op gebied van energie.</p> <p>++indicatie windplan blauw + 2 miljoen</p>

Ambities	Doelstellingen	Basis op orde	Klaar voor groei	Lelystad Next Level
4. Lelystedelingen zijn van jongs af aan vaardig in bewegen en ontwikkelen hun talenten.	4.1 Inzetten op motorische ontwikkeling van alle kinderen op basisscholen en middelbare scholen	Doorzetten huidige werkwijze vervanging gymzalen. Kwalitatief hoogwaardig bewegingsonderwijs wordt voortgezet. ASM wordt door de vakleerkrachten gebruikt voor de motorische ontwikkeling van alle kinderen. En het huidige bewegingsonderwijs in het PO van minimaal 2 uur door bewegingsdocenten wordt blijvend gestimuleerd en ondersteund.	+ Met de ontwikkeling van een ASM veld sluiten we aan bij de gezamenlijke ambitie om de motorische vaardigheid van onze jeugd te vergroten. Er is sprake van een doorgaande leerlijn in het bewegingsonderwijs. Elk kind krijgt optimale kansen zichzelf maximaal te ontwikkelen. De dynamische schooldag wordt op meerdere scholen ingevoerd en tot norm verheven. Inzet vanuit NPO gelden: 320K (beschikbaar voor komende 3 jaren)	++ Kinderen op scholen worden gemotiveerd om elke dag met bewegen bezig te zijn. De dynamische schooldag is op alle scholen ingevoerd en tot norm verheven. We streven naar 3 uur bewegingsonderwijs in de week, waarbij het derde uur in en om de scholen gegeven moet kunnen worden. ++ Budget nader uit te werken vanuit plan NPO inzet
	4.2 Scholen worden ondersteund om extra sport- en beweegmomenten mogelijk te maken via naschoolse activiteiten of door individuele leerlingen te begeleiden naar een geschikte sport.	Combinatiefunctionaris (gedeeltelijk) ingezet bij onderwijs wordt gehandhaafd.	+ Onderzoeken waar de mogelijkheden liggen voor leerlingen om de overstap van bewegingsonderwijs naar (semi) georganiseerde sporten te maken. Eerste pilot starten in samenwerking met een school met bewezen interventies om leerlingen te begeleiden naar een geschikte sport. Inclusief bij 1.1	++ Starten van meerdere bewezen interventies met meerdere scholen om leerlingen te begeleiden naar een geschikte sport. Inclusief bij 1.1
	4.3 We werken aan een positief en veilig sportklimaat.	Huidige activiteiten rondom een positieve en gezonde sportcultuur worden voortgezet; zoals een gezonde sportomgeving en rookvrije generatie.	+ Naast de huidige programma's zullen er campagnes starten die inclusie, duurzaamheid en een open en veilige vereniging promoten. Starten met een pilot voor een clubkadercoach. Inclusief 1.1	++ Meerdere clubkadercoaches worden structureel ingezet om te werken aan een positief en veilig sportklimaat. Inclusief 1.1 voor pilot ++structurele kosten clubkadercoach bij 1.3
	4.4 We stimuleren talentontwikkeling door ondersteuning bij verbetering van sportieve prestaties	Talenten uit Lelystad worden ondersteund doordat de gemeente bij Sportservice Flevoland meebetaald aan de talenten fonds. Talenten kunnen hieruit een bijdrage vragen voor extra training en stages. +€180.000 structureel	Talentontwikkeling is gebaat bij het wekelijks acteren op een hoger niveau. Als dit lokaal niet aanwezig is gaat men verhuizen. Wij willen dit voorkomen door alle sportverenigingen te stimuleren zo hoog mogelijk te spelen met jeugd en senioren. Hiervoor ontwikkelen wij een subsidie die prestaties en promotie stimuleert. +indicatie 50.000-100.000	De regeling wordt zodanig vormgegeven dat naar mate het niveau hoger is ook de bijbehorende premie hoger wordt. Kosten voor goede begeleiding en extra trainingen worden hoger naar mate het niveau stijgt, dus ook de premie bij promotie. ++indicatie 100.000-200.000

Ambities	Doelstellingen	Basis op orde	Klaar voor groei	Lelystad Next Level
5. Sportevenementen inspireren onze inwoners en onze	5.1 Jaarlijks wordt er in Lelystad een inspirerend sportevenement gehouden dat voornamelijk gericht is op jeugd en jongeren.	Sportevenementen worden op dit moment incidenteel en nog niet planmatig georganiseerd. Mooie wielerevenementen hebben Lelystad van haar mooiste kant laten zien. De medewerking aan initiatief van derden wordt blijvend ondersteund mits hier een breedtesport evenement aan gekoppeld wordt.	+ Organiseren van (top-)sportevenementen met daarnaast een spin-off voor de breedtesport, gericht op regionaal niveau. De evenementen inspireren de verenigingen en andere sportaanbieders. Ook biedt het de mogelijkheid voor lokale talenten om in hun eigen woonplaats te ontwikkelen. We maken een structureel budget vrij waaruit dit betaald kan worden. + €100.000 per jaar structureel	++ Organiseren van topsportevenementen ism Flevoland met daarnaast een spin-off voor de breedtesport, gericht op landelijk of Europees. De evenementen inspireren de verenigingen en andere sportaanbieders Ook biedt het de mogelijkheid voor lokale talenten om in hun eigen woonplaats te ontwikkelen. + €100.000 per jaar (acquisitie budget) Incidenteel 0,5/1 miljoen
<p>*) Opgenomen in de begroting 2023 en verder #) Voorgenomen om op te nemen naar aanleiding van het raadsakkoord \$) Nieuw Groei van de stad naar prioriteit ingedeeld voor het bepalen van de te reserveren structurele kapitaalslast (1 t/m 5)</p>				

Organisatie	<p>Extra inzet op de leefstijlcoaches. 1.2</p> <p>€ 180.000 (uit 1.3) \$) PRIO 1</p>	<p>Uitbreiding fte ter bevordering beweegnorm. Tot 2031.</p> <p>PRIO 1:</p> <p>€ 40.000 -> € 200.000 (uit 1.3) \$)</p>	<p>Uitbreiding fte ter bevordering leefstijl binnen termijn van 4 jaar. Tot 2027.</p> <p>€ 600.000 (uit 1.3) \$)</p>
	<p>1 fte Sportbeleid; structurele uitbreiding beleidsuren van 18 naar 36 uur.</p> <p>€ 100.000 (raadsakkoord) *)</p>	<p>1 fte Sportbeleid inclusief ruimte voor incidentele extra inzet (ter waarde van 0,5 fte) Inzet op projecten die de komende jaren uitgevoerd moeten worden.</p> <p>PRIO 1:</p> <p>+€ 70.000 (uit de visie) \$)</p>	<p>1,5 fte inzet Sportbeleid. 1,0 fte incidentele inzet</p> <p>++€ 120.000 (uit de visie) \$)</p>
Activatie	<p>Behouden van huidige inzet op interventies en sportstimulering</p> <p>€ 0</p>	<p>Intensivering op huidige inzet voor interventies en sportstimulering om 8300 Lelystedelingen aan het bewegen en sporten te krijgen.</p> <p>PRIO 1:</p> <p>€ 625.000 voor 8 jaar (uit 1.1) \$)</p>	<p>Intensivering op huidige inzet voor interventies en sportstimulering om meer dan 8300 Lelystedelingen aan het bewegen en sporten te krijgen in 2030.</p> <p>€ 1,25 miljoen per jaar voor 4 jaar (uit 1.1) \$)</p>
	<p>Behouden huidige incidentele inzet.</p> <p>€ 120.000 (LNL) *)</p>	<p>Extra inzet op activering in de wijk en op sportevenementen.</p> <p>PRIO 5:</p> <p>+ € 120.000 (€ 240.000 totaal pj voor 8 jaar uit LNL) *)</p> <p>+ € 100.000 structureel \$)</p>	<p>Vergroten inzet in de wijken en op sportevenementen.</p> <p>++ € 100.000 acquisitie structureel \$)</p> <p>++ € 120.000 (€ 360.000 totaal pj voor 8 jaar uit LNL) *)</p> <p>0,5-1 miljoen incidenteel. \$)</p>
Voorzieningen	<p>Om de achterstand in te halen zetten we in op renovatie en uitbreiding van onze binnen en buiten voorzieningen.</p> <p>€ 12 miljoen (uit 3.1) *)</p>	<p>Om de achterstand in te halen zetten we in op renovatie en uitbreiding van onze binnen en buiten voorzieningen.</p> <p>PRIO 2:</p> <p>(indicatie €100.000 per jaar) \$)</p>	<p>Om de achterstand in te halen zetten we in op renovatie en uitbreiding van onze binnen en buiten voorzieningen.</p> <p>(indicatie € 100.000 per jaar) \$)</p>

Vorzieningen	Budget voor het vervangen van speelobjecten wordt aangevuld zodat reparatie en vervanging mogelijk is.	Budget voor het vervangen van speelobjecten wordt aangevuld zodat reparatie en vervanging mogelijk is. Daarnaast worden er door de stad nieuwe speelplekken ontwikkeld, in lijn van ASM en natuurspeelplekken. Financiële consequenties komen naar voren in het raadsvoorstel speelbeleid. \$)	Budget voor het vervangen van speelobjecten wordt aangevuld zodat reparatie en vervanging mogelijk is. Daarnaast worden er door de stad nieuwe speelplekken ontwikkeld, in lijn van ASM en natuurspeelplekken. Financiële consequenties komen naar voren in het raadsvoorstel speelbeleid. \$)
	Huidige beleid op duurzame maatregelen blijft staan. Sport sluit aan bij de ontwikkeling van Windplan Blauw. € 0	Het duurzaamheidsbudget wordt uitgebreid. Alle nieuwe accommodaties worden duurzaam en klimaat adaptief ontworpen, zijn toekomstbestendig en voldoen aan de minimale normen. PRIO 4. Indicatie: windplan blauw *) + € 1 miljoen \$)	Het duurzaamheidsbudget voldoet aan de hoogste standaard. Indicatie: windplan blauw *) + € 2 miljoen \$)
	Haalbaarheid van een natuurzwembad wordt onderzocht. € 50.000 (uit 3.1)	Ontwikkeling sportpark Warande Grond sportpark 12 ha (mij waarde; €100 per m2) Ruimte voor een 5e sporthal Extra inzet op de inrichting van gymzalen Ruimte voor een zwemvoorziening + € 25 tot 30 miljoen \$) PRIO 1. + €12-36 miljoen \$) PRIO 1. + Reserveren voor 5e sporthal van € 12 miljoen (€1,5 x 8 jaar=€ 12 milj) \$) PRIO 3. + Kosten verbetering inrichting gymzalen (indicatie € 1 miljoen) \$) PRIO 2. + €125.000 structureel voor een zwemvoorziening *)	- 5e sporthal wordt een topsporthal, zo kunnen de talenten van Lelystad zich ontwikkelen in hun eigen woonplaats - Ook op andere plekken wordt dit onderzocht in de ontwikkeling Indicatie € 8 miljoen extra \$)
Kosten	Budget Sportbedrijf verhogen om inflatie en onvoorziene kosten op te vangen. Versterken weerstandsreserve. € 410.000 structureel *) € 1,3 miljoen incidenteel *)	Budget Sportbedrijf met de groei van de stad/voorzieningen mee laten groeien. Inflatie correctie gemeente	Budget Sportbedrijf met de groei van de stad en extra ambities mee laten groeien. Inflatie correctie gemeente

<p style="text-align: center;">Totaal</p>	<p>€ 690.000 structureel € 13.470.000 incidenteel</p> <p>kapitaal, beheer en onderhoud sporthal: €175.000 per 2024 in begroting, overige kapitaallasten uit incidentele investering. Beheer en onderhoud gedekt vanuit verhuur en exploitatie.</p> <p>€ 120.000 LNL; € 180.000 PM nader te beschouwen bij kadernota 2023 PRIO 1.</p> <p>Dit scenario is grotendeels gedekt in de begroting 2023 ev.</p>	<p>Alles uit Basis op orde +</p> <p>€ 390.000 – 550.000 structureel (Totaal € 1.080.000 - € 1.240.000)</p> <p>€ 56.515.000 – 85.515.000 incidenteel (7,1 tot 10,7 miljoen per jaar) Waarvan een deel structureel in te boeken. Zie tabel <u>Voorgestelde investeringen.</u></p> <p>(Totaal € 69.985.000 - € 98.985.000)</p> <p>€ 120.000 LNL</p> <p>PM kosten reservering beheer/onderhoud sportpark, 5e sporthal. Deze wordt voor een belangrijk deel gedekt door de inkomsten verhuur en exploitatie.</p>	<p>Alles uit Basis op orde en Klaar voor groei +</p> <p>€ 250.000 structureel (Totaal € 1.330.000 – 1.490.000 structureel)</p> <p>€ 17.070.000 - € 17.570.00 incidenteel</p> <p>Waarvan 6,8 miljoen in 3 jaar nodig = 2,3 miljoen voor 2023-2025. En ruim 10 miljoen over een periode van 8 jaar = 1,25 miljoen per jaar. (Totaal € 87.055.000 - € 92.555.000)</p> <p>€ 120.000 LNL</p> <p>PM beheer en onderhoud topsporthal. Deze wordt voor een belangrijk deel gedekt door de inkomsten verhuur en exploitatie</p>
--	--	--	--

Voorgestelde investeringen in het scenario Klaar voor groei:		krediet	Structurele kapitaallasten
Klaar voor de Groei	Een extra binnensportaccommodatie in de nabijheid van Porteuum.	12.000.000	360.000
	Invulling van het sportpark door bestaande verenigingen te verhuizen en nieuwe activiteiten toe te voegen. Uitwerken in een Huisvestingsplan Sport en Bewegen. (grond; op grond wordt niet afgeschreven)	12.000.000 tot 36.000.000	60.000 tot 180.000
Klaar voor de Groei	Invulling van het sportpark door bestaande verenigingen te verhuizen en nieuwe activiteiten toe te voegen. Uitwerken in een Huisvestingsplan Sport en Bewegen. (aanleg sportpark)	30.000.000	900.000
Klaar voor de Groei	5e sporthal	12.000.000	360.000
Klaar voor de Groei	Verbetering inrichting gymzalen	1.000.000	105.000
Klaar voor de Groei	Het duurzaamheidsbudget wordt uitgebreid. Alle bestaande en nieuwe accommodaties worden duurzaam en klimaat adaptief (her)ontworpen, zijn toekomstbestendig en voldoen aan de minimale normen. Wordt onderdeel van het Huisvestingsplan Sport en Bewegen.	1.000.000	30.000 *)
		68.000.000 tot 92.000.000	1.815.000 tot 1.935.000

**) Afhankelijk van de investeringssoort, hier uitgegaan van investeringen in duurzaamheidsinvesteringen in gebouwen. Er geldt per investeringssoort andere afschrijvingstermijnen, waardoor structurele kapitaallasten zullen verschillen.*

FINANCIËLE TOELICHTING: Krediet versus budget.

scenario	doelstelling	activiteit	krediet	budget	begroting
0 Basis op orde	1.2 In buurten met de grootste achterblijvende sporten beweegparticipatie wordt sporten en bewegen zichtbaarder en (nog) toegankelijker gemaakt.	De huidige middelen LNL ter bevordering van burgerinitiatieven m.b.t. gebruik openbare ruimte worden gecontinueerd. Multifunctionele) accommodatiebehoefte worden in kaart gebracht.		120.000	Ja, onderdeel LNL
0 Basis op orde	1.3 Intensievere samenwerking tussen de zorg-, welzijns- en sport- en beweegsector.	Er wordt een samenwerking tussen verschillende maatschappelijke organisaties opgestart, met als doel een ketenaanpak en betere afstemming. Hierdoor ontstaat er een effectievere en efficiëntere aanpak. Combinatiefunctionarissen zijn het aanspreekpunt van sport in de wijk, zij hebben een overzicht van het beschikbare sport en beweegaanbod waarmee ze makkelijk mensen kunnen doorverwijzen. Sportaanbod op maat is hierbij de richtlijn. Huidige inzet continueren en de invulling weer operationeel maken van de leefstijlcoaches. 4,5 fte =		180.000	PM dekking zoeken bij kadernota 2023
0 Basis op orde	3.1 Uitbreiding van het accommodatiebestand voor binnen- en buitensport waarmee wordt voldaan aan de vraag naar sportruimte en ingespeeld wordt op de groeiambitie van de stad.	Een extra binnensportaccommodatie in de nabijheid van Porteuem.	12.000.000	360.000	onderdeel begroting 2023-2026
0 Basis op orde	3.1 Uitbreiding van het accommodatiebestand voor binnen- en buitensport waarmee wordt voldaan aan de vraag naar sportruimte en stad.	Beheer en onderhoud extra binnensportaccommodatie in de nabijheid van Porteuem.			kan gedekt worden uit de inkomsten

scenario	doelstelling	activiteit	krediet	budget	begroting
0 Basis op orde	.1 Uitbreiding van het accommodatiebestand voor binnen- en buitensport waarmee wordt voldaan aan de vraag naar sportruimte en ingespeeld wordt op de groeiambitie van de stad.	Beheer en onderhoud extra binnensportaccommodatie in de nabijheid van Porteuim.			kan gedekt worden uit de inkomsten
0 Basis op orde	3.1 Uitbreiding van het accommodatiebestand, voor binnen- en buitensport waarmee wordt voldaan aan de vraag naar sportruimte en ingespeeld wordt op de groeiambitie van de stad.	Onderzoek extra water recreatie (eenmalig)		50.000	onderdeel begroting 2023-2026
0 Basis op orde	Organisatie	1 fte Sportbeleid; structurele uitbreiding beleidsuren van 18 naar 36 uur.		100.000	onderdeel begroting 2023-2026
0 Basis op orde	Kosten	Budget Sportbedrijf verhogen om inflatie en onvoorziene kosten op te vangen.		410.000	onderdeel begroting 2023-2026
0 Basis op orde	Kosten	Versterken weerstandsreserve. (eenmalig)		1.300.000	onderdeel begroting 2023-2026
Klaar voor de groei	1.1 Het aantal Lelystedelingen dat voldoet aan de beweegnorm neemt tussen 2022 en 2030 toe.	Intensivering op huidige inzet voor interventies en sportstimulering om 8300 Lelystedelingen aan het bewegen en sporten te krijgen. Voor 8300 Lelystedelingen in beweging 5 miljoen voor 8 jaren tot 2031 (zie bijlage 1) Uitvoering neerleggen bij de verschillende ketenpartners. (8 jaren)		625.000	geen onderdeel begroting 2023-2026

scenario	doelstelling	activiteit	krediet	budget	begroting
Klaar voor de groei	1.2 In buurten met de grootste achterblijvende sport- en beweegparticipatie wordt sporten en bewegen zichtbaarder en (nog) toegankelijker	IDE huidige middelen LNL ter bevordering van burgerinitiatieven m.b.t. gebruik openbare ruimte worden gecontinueerd. worden in kaart gebracht.		120.000	Ja onderdeel LNL
Klaar voor de groei	1.3 Intensievere samenwerking tussen de zorg-, welzijns- en sport- en beweegsector.	Uitbreiding van de formatie bij sport door de extra formatie die beschikbaar wordt in de combinatiefunctieregeling voor sport te bestemmen en cofinanciering toe te wijzen: + €40.000 per functie (per 4000 nieuwe inwoners +/- 1 fte groei)		200.000	geen onderdeel begroting 2023-2026
Klaar voor de groei	3.1 Uitbreiding van het accommodatiebestand voor binnen- en buitensport waarmee wordt voldaan aan de vraag naar sportruimte en ingespeeld wordt op de groeiambitie van de stad.	Invulling van het sportpark door bestaande verenigingen te verhuizen en nieuwe activiteiten toe te voegen. Uitwerken in een Huisvestingsplan Sport en Bewegen. (grond)	12.000.000	-	geen onderdeel begroting 2023-2026
Klaar voor de groei	3.1 Uitbreiding van het accommodatiebestand voor binnen- en buitensport waarmee wordt voldaan aan de vraag naar sportruimte en ingespeeld wordt op de groeiambitie van de stad.	Invulling van het sportpark door bestaande verenigingen te verhuizen en nieuwe activiteiten toe te voegen. Uitwerken in een Huisvestingsplan Sport en Bewegen. (aanleg sportpark)	30.000.000	900.000	geen onderdeel begroting 2023-2026
Klaar voor de groei	3.1 Uitbreiding van het accommodatiebestand voor binnen- en buitensport waarmee wordt voldaan aan de vraag naar sportruimte en ingespeeld wordt op de groeiambitie van de stad.	Invulling van het sportpark door bestaande verenigingen te verhuizen en nieuwe activiteiten toe te voegen. Uitwerken in een Huisvestingsplan Sport en Bewegen. (beheer en onderhoud nog nader uit te werken)		PM	geen onderdeel begroting 2023-2026
Klaar voor de groei	3.1 Uitbreiding van het accommodatiebestand voor binnen- en buitensport waarmee wordt voldaan aan de vraag naar sportruimte en ingespeeld wordt op de groeiambitie van de stad.	5e sporthal	12.000.000	360.000	geen onderdeel begroting 2023-2026

scenario	doelstelling	activiteit	krediet	budget	begroting
Klaar voor de groei	3.1 Uitbreiding van het accommodatiebestand voor binnen- en buitensport waarmee wordt voldaan aan de vraag naar sportruimte en ingespeeld wordt op de groeiambitie van de stad.	natuurzwembad		125.000	onderdeel begroting 2023-2026
Klaar voor de groei	3.1 Uitbreiding van het accommodatiebestand voor binnen- en buitensport waarmee wordt voldaan aan de vraag naar sportruimte en ingespeeld wordt op de groeiambitie van de stad.	Verbetering inrichting gymzalen	1.000.000	105.000	geen onderdeel begroting 2023-2026
Klaar voor de groei	3.2 In de gemeentelijke projecten is aandacht voor het beweegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte.	De middelen voor de inzet van openbare ruimte worden aangevuld. De ruimte die Lelystad biedt voor beweging wordt optimaal benut. Dit maakt het mogelijk om te innoveren en nieuwe speel en sportplekken te realiseren, zodat elke wijk voldoende wijkspiegelplekken heeft en minimaal één natuurspeelplek. Daarnaast wordt er een ASM speelpark gerealiseerd in de nabijheid van Porteuem en Waterwijk. Herijking speelbeleid. 4 extra wijkvoorzieningen en 10 extra buurtvoorzieningen dan wel renovatie tot natuurspeelplek. (aanleg)		wordt uitgewerkt in het Speelbeleid	geen onderdeel begroting 2023-2026
Klaar voor de groei	3.2 In de gemeentelijke projecten is aandacht	De middelen voor de inzet van openbare ruimte worden aangevuld. De ruimte die Lelystad biedt voor beweging wordt optimaal benut. Dit maakt het mogelijk om te innoveren en nieuwe speel en sportplekken te realiseren, zodat elke wijk voldoende wijkspiegelplekken heeft en minimaal één natuurspeelplek. Daarnaast wordt er een ASM speelpark gerealiseerd in de nabijheid van Porteuem en Waterwijk. Herijking speelbeleid. 4 extra wijkvoorzieningen en 10 extra buurtvoorzieningen dan wel renovatie tot natuurspeelplek. (beheer en onderhoud)		wordt uitgewerkt in het Speelbeleid	geen onderdeel begroting 2023-2026

scenario	doelstelling	activiteit	krediet	budget	begroting
Klaar voor de groei	3.3 We werken in Lelystad aan een duurzame toekomst; dus ook op het gebied van sport en bewegen	Het duurzaamheidsbudget wordt uitgebreid. Alle bestaande en nieuwe accommodaties worden duurzaam en klimaat adaptief (her)ontworpen, zijn toekomstbestendig en voldoen aan de minimale normen. Wordt onderdeel van het Huisvestingsplan Sport en Bewegen.	1.000.000	30.000	geen onderdeel begroting 2023-2026
Klaar voor de groei	4.4 We stimuleren talentontwikkeling door	Talentontwikkeling is gebaat bij het wekelijks acteren op een hoger niveau. Als dit lokaal niet aanwezig is gaat men verhuizen. Wij willen dit voorkomen door alle sportverenigingen te stimuleren zo hoog mogelijk te spelen met jeugd en senioren. Hiervoor ontwikkelen wij een subsidie die prestaties en promotie stimuleert.		100.000	geen onderdeel begroting 2023-2026 10
Klaar voor de groei	5.1 Jaarlijks wordt er in Lelystad een	Organiseren van (top-)sportevenementen met daarnaast een spin-off voor de breedtesport, gericht op regionaal niveau. De evenementen inspireren de verenigingen en andere sportaanbieders. Ook biedt het de mogelijkheid voor lokale talenten om in hun eigen woonplaats te ontwikkelen. We maken een structureel budget vrij waaruit dit betaald kan worden.		100.000	geen onderdeel begroting 2023-2026
Klaar voor de groei	Organisatie	1 fte Sportbeleid inclusief ruimte voor incidentele extra inzet (ter waarde van 0,5 fte) Inzet op projecten die de komende jaren uitgevoerd moeten worden.		70.000	geen onderdeel begroting 2023-2026
Klaar voor de groei	Voorzieningen	Om de achterstand in te halen zetten we in op renovatie en uitbreiding van onze binnen en buiten voorzieningen. (indicatie €100.000 per jaar)		100.00	geen onderdeel begroting 2023-2026

scenario	doelstelling	activiteit	krediet	budget	begroting
Lelystad Next Level	1.1 Het aantal Lelystedelingen dat voldoet aan de beweegnorm neemt tussen 2022 en 2030 toe	<p>Intensivering op huidige inzet voor interventies en sportstimulering om meer dan 8300 Lelystedelingen aan het bewegen en sporten te krijgen.</p> <p>De 8300 Lelystedelingen zijn in 2026 in beweging gebracht en de middelen (€ 5 miljoen in 4 jaren) beschreven zijn hiervoor ingezet tot 2027. Uitvoering neerleggen bij de verschillende ketenpartners. (4 jaren)</p>		1.125.000	geen onderdeel begroting 2023-2026
Lelystad Next Level	1.2 In buurten met de grootste achterblijvende	De huidige middelen LNL ter bevordering van burgerinitiatieven m.b.t. gebruik openbare ruimte worden gecontinueerd. (Multifunctionele) accommodatiebehoeften worden in kaart gebracht.		120.000	Ja onderdeel LNL
Lelystad Next Level	1.3 Intensievere samenwerking tussen de zorg-,	De ketenaanpak en sport op maat zorgen dat sporten en bewegen een verbindende rol speelt binnen de maatschappelijke agenda. Verschillende professioneel aangestuurde teams bestaande uit professionals, vrijwilligers en stagiaires uit de verschillende organisaties voeren op maat gevalideerde interventies uit.		600.000	geen onderdeel begroting 2023-2026
Lelystad Next Level	2.2 Het percentage jeugd en jongeren (4 – 17 jaar) dat lid is van een sportvereniging of andere sportaanbieder, is in 2030 toegenomen tot het niveau dat gelijk is aan het landelijk gemiddelde.	Ondersteuning van programmering/ projecten/ activiteiten voor deze doelgroep (met name 13 17) wordt uitgebreid. Daarnaast wordt er ingespeeld op community vorming en spelen/bewegen in de openbare ruimte (Urban Sports)		incl bij 1.1	geen onderdeel begroting 2023-2026

scenario	doelstelling	activiteit	krediet	budget	begroting
Lelystad Next Level	3.1 Uitbreiding van het accommodatiebestand	Topsport op het niveau van talentontwikkeling is mogelijk binnen verschillende sportaccommodaties.	8.000.000	240.000	geen onderdeel begroting 2023-2026
Lelystad Next Level	3.1 Uitbreiding van het accommodatiebestand voor binnen- en buitensport waarmee wordt voldaan aan de vraag naar sportruimte en ingespeeld wordt op de groeiambitie van de stad.			100.000	geen onderdeel begroting 2023-2026
Lelystad Next Level	3.2 In de gemeentelijke projecten is aandacht voor het beweegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte.	Er vinden verbindingen tussen de openbare speelplekken plaats, waardoor de gehele stad een grote playground wordt. Uitdagende loop, wandel, fiets en skeelerroutes zorgen voor uitnodigende en uitdagende routes voor alle Lelystedelingen. Daarnaast worden er door de stad diverse ASM speelobjecten geplaatst en wordt er een extra ASM speelpark gerealiseerd. (aanleg)		wordt uitgewerkt in het Speelbeleid	geen onderdeel begroting 2023-2026
Lelystad Next Level	3.2 In de gemeentelijke projecten is aandacht voor het beweegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte.	Er vinden verbindingen tussen de openbare speelplekken plaats, waardoor de gehele stad een grote playground wordt. Uitdagende loop, wandel, fiets en skeelerroutes zorgen voor uitnodigende en uitdagende routes voor alle Lelystedelingen. Daarnaast worden er door de stad diverse ASM speelobjecten geplaatst en wordt er een extra ASM speelpark gerealiseerd. (beheer en onderhoud)		wordt uitgewerkt in het Speelbeleid	geen onderdeel begroting 2023-2026

scenario	doelstelling	activiteit	krediet	budget	begroting
Lelystad Next Level	3.3 We werken in Lelystad aan een duurzame toekomst; dus ook op het gebied van sport en bewegen	Het duurzaamheidsbudget wordt uitgebreid. Alle bestaande en nieuwe accommodaties worden duurzaam en klimaat adaptief (her)ontworpen, zijn toekomstbestendig en voldoen aan de minimale normen. Wordt onderdeel van het Huisvestingsplan Sport en Bewegen.	1.000.000	30.000	geen onderdeel begroting 2023-2026
Lelystad Next Level	4.1 Inzetten op motorische ontwikkeling van alle kinderen op basisscholen en middelbare scholen	Kinderen op scholen worden gemotiveerd om elke dag met bewegen bezig te zijn. De dynamische schooldag is op alle scholen ingevoerd en tot norm verheven. We streven naar 3 uur bewegingsonderwijs in de week, waarbij het derde uur in en om de scholen gegeven moet kunnen worden.		NPO gelden voor 3 jaar	geen begroting 2023-2026
Lelystad Next Level	4.3 We werken aan een positief en veilig sportklimaat	Meerdere clubkadercoaches worden structureel ingezet om te werken aan een positief en veilig sportklimaat.		Incl bij 1.1 en 1.3	geen onderdeel begroting 2023-2026
Lelystad Next Level	4.4 We stimuleren talentontwikkeling door ondersteuning bij verbetering van sportieve prestaties	De regeling wordt zodanig vormgegeven dat naar mate het niveau hoger is ook de bijbehorende premie hoger wordt. Kosten voor goede begeleiding en extra trainingen worden hoger naar mate het niveau stijgt, dus ook de premie bij promotie.		200.000	geen onderdeel begroting 2023-2026

scenario	doelstelling	activiteit	krediet	budget	begroting
Lelystad Next Level	5.1 Jaarlijks wordt er in Lelystad een	Organiseren van topsportevenementen ism Flevoland met daarnaast een spin-off voor de breedtesport, gericht op landelijk of Europees. De evenementen inspireren de verenigingen en andere sportaanbieders Ook biedt het de mogelijkheid voor lokale talenten om in hun eigen woonplaats te ontwikkelen.		1.000.000	geen onderdeel begroting 2023-2026
Lelystad Next Level	5.1 Jaarlijks wordt er in Lelystad een	Organiseren van topsportevenementen ism Flevoland met daarnaast een spin-off voor de breedtesport, gericht op landelijk of Europees. De evenementen inspireren de verenigingen en andere sportaanbieders Ook biedt het de mogelijkheid voor lokale talenten om in hun eigen woonplaats te ontwikkelen. (aquisitie)		100.000	geen onderdeel begroting

ALLE BIJLAGEN VAN HET UITVOERINGSPROGRAMMA VAN DE SPORTVISIE

Inleiding	55
Ambitie 1: Bewegen en sporten zorgen ervoor dat steeds meer van onze inwoners zich fit voelen en gezond zijn; voor iedereen is er passend en toegankelijk sport- en beweegaanbod.	56
1.1 Het aantal Lelystedelingen dat voldoet aan de beweegnorm neemt tussen 2022 en 2030 toe, het Nederlands gemiddelde is de norm	56
1.3 Intensievere samenwerking tussen de zorg-, welzijns- en sport- en beweegsector	59
Ambitie 2: Vitale sportverenigingen versterken, samen met andere sport- en beweegaanbieders, de sociale cohesie in onze stad, wijken en buurten	61
2.1 Ieder jaar neemt het aandeel sportverenigingen dat vitaal is toe, klaar om ervoor te zorgen dat er samen gesport en bewogen kan worden, nu en in de toekomst.	61
2.2 Het percentage jeugd en jongeren (4 – 17 jaar) dat lid is van een sportvereniging, is in 2030 toegenomen tot het niveau dat gelijk is aan het landelijk gemiddelde.	62
Ambitie 3: Onze groeiende stad biedt voor iedereen ruimte om te bewegen en sporten.	63
3.1 Uitbreiding van het accommodatiebestand voor binnen- en buitensport waarmee wordt voldaan aan de vraag naar sportruimte en ingespeeld wordt op de groeiambitie van de stad	63
3.2 In de gemeentelijke projecten is aandacht voor het beweegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte.	67
3.3 We werken in Lelystad aan een duurzame toekomst; dus ook op het gebied van sport en bewegen	69
Ambitie 4: Lelystedelingen zijn van jongs af aan vaardig in bewegen en ontwikkelen hun talenten.	70
4.1 Inzetten op motorische ontwikkeling van alle kinderen op basisscholen en middelbare scholen.	70
4.2 Scholen worden ondersteund om extra sport- en beweegmomenten mogelijk te maken via naschoolse activiteiten of door individuele leerlingen te begeleiden naar een geschikte sport.	70
Ambitie 5: Sportevenementen inspireren en laten het unieke DNA van de stad zien	74
5.1 Jaarlijks wordt er in Lelystad een inspirerend sportevenement gehouden dat voornamelijk gericht is op jeugd en jongeren	74

In de bijlages geven we uitleg over een aantal ambities en doelstellingen van de Sport en Bewegingvisie. Tevens lichten we toe hoe de scenario's eventueel uitgewerkt zou kunnen worden. Het is bedoeld als context bij de visie en de scenario's. Het schetst beelden en mogelijkheden. Maar alles is afhankelijk van de keuzes die college en raad maken en de financiële mogelijkheden die de komende jaren gaan ontstaan. Voor de concrete uitwerking volgen er nog diverse implementatienota's waarin de daadwerkelijke keuzes gemaakt kunnen worden.

Bewegen en sporten zorgen ervoor dat steeds meer van onze inwoners zich fit voelen en gezond zijn; voor iedereen is er passend en toegankelijk sport- en beweegaanbod

1.1 Het aantal Lelystedelingen dat voldoet aan de bewegnorm neemt tussen 2022 en 2030 toe, het Nederlands gemiddelde is de norm

Inleiding

Onze eerste ambitie is het overkoepelende doel van de inzet op Sport en Bewegen. Bewegen en sporten zorgen ervoor dat steeds meer van onze inwoners zich fit voelen en gezond zijn; voor iedereen is er passend en toegankelijk sport- en beweegaanbod. We lichten in deze bijlage toe om hoeveel Lelystedelingen dat gaat en wat we moeten investeren om die in beweging te krijgen. Met als doel een hogere maatschappelijk rendement van gezondere en veerkrachtiger Lelystedelingen.

Bewegnorm

In deze Sportvisie baseren we ons op de beschikbare cijfers over de gezondheid en mate van bewegen in Lelystad. Cijfers die uit bevolkingsonderzoek komen (GGD) en om de zoveel jaar worden herhaald. Als het gaat om de mate van bewegen dan is de bewegnorm tot 2018 altijd het uitgangspunt geweest. Die norm is in 2017 aangepast en is nu de beweegerichtlijn. De belangrijkste aanpassing zit in het gegeven dat er ook bot- en spierversterkende activiteiten zijn toegevoegd aan de beweegerichtlijn.

Op basis van de bewegnorm hebben we geconstateerd dat Lelystad 10% achter loopt op het landelijk gemiddelde. Deze

cijfers werden en worden ook gestaafd door de cijfers over gewicht (ernstig overgewicht Lelystad is 23% tegen landelijk 17%) en diabetes. Ook de mate waarin men zich gezond voelt loopt in Lelystad achter bij de landelijke cijfers (Gezondheidsmonitor GGD Flevoland; Gezond en Vitaal in Flevoland 2020).

Raadsakkoord

In het raadsakkoord is daarom afgesproken om te streven naar een situatie dat we die 10% bewegingsachterstand in gaan lopen. Dit betekent dat we 8300 Lelystedelingen meer in beweging moeten brengen dan tot nu het geval is. Meer wandelen, meer fietsen, meer sporten en ook meer spierversterkende oefeningen om zo aan de beweegnorm/beweegrichtlijn te gaan voldoen. Hierdoor wordt de kans op minder overgewicht en een gezondere leefstijl een stuk groter. Zeker als in dit traject ook aandacht is voor sociale- en voedings-aspecten.

Opbrengst van 5 miljoen per jaar

8300 Lelystedelingen in beweging brengen betekent een maatschappelijke opbrengst van ruim 5 miljoen per jaar. Om deze mensen in beweging te **krijgen** zijn naast voldoende randvoorwaarden (sportverenigingen en sport- en beweegaccommodaties) stimulering en activiteiten nodig. Extra capaciteit en interventies die werken. Voor de interventies werken we daarom met ERKENDE interventies, die hun effect wetenschappelijk onderbouwd hebben.

Maar wat kost het nu eigenlijk om iemand in beweging te krijgen?

Het antwoord op deze vraag is goud waard en dus zo lastig te beantwoorden dat daar nog niemand in Nederland in is geslaagd. Waarom? Omdat ieder mens uniek is, en de redenen waarom mensen NOG niet sporten en bewegen velerlei is. Het heeft te maken met leeftijd, opvoeding, financiële situatie, de familie, de vrienden, etc etc. Nog bijna nooit becijfert in tegenstelling tot de opbrengsten van meer bewegen, de SROI, die wel bekend is. Voor Lelystad 2 euro en 70 cent voor elke euro die we investeren.

Bijna nooit, want de Nederlandse Sportraad heeft daar in haar rapport 'De opstelling op het sportveld', in het financieel addendum, met de hulp van adviesbureau REBEL, een eerste poging tot gedaan. Door het invoeren van een sportstelsel met een sportwet en bijkomende financiering wilde men 4 miljoen Nederlanders in beweging brengen. Hiervoor becijferde men 970 miljoen structureel en tot 570 miljoen incidenteel per jaar nodig te hebben (10 jaar lang). Omgerekend €250 structureel en € 120 incidenteel. Opgeteld voor de komende 10 jaar dus €370,= per persoon. Dit bedrag komt aardig overeen met de gemiddelde bijdrage die we vanuit het Jeugdfonds Sport en Cultuur en de pilot Volwassenen fonds bijdragen voor Lelystedelingen die onvoldoende middelen hebben om te kunnen sporten. Dit varieert tussen de €250 en € 450 per persoon per jaar en is een min of meer structurele ondersteuning tot de persoon in kwestie in andere sociale omstandigheden komt.

cijfers werden en worden ook gestaafd door de cijfers over gewicht (ernstig overgewicht Lelystad is 23% tegen landelijk 17%) en diabetes. Ook de mate waarin men zich gezond voelt loopt in Lelystad achter bij de landelijke cijfers (Gezondheidsmonitor GGD Flevoland; Gezond en Vitaal in Flevoland 2020).

Raadsakkoord

In het raadsakkoord is daarom afgesproken om te streven naar een situatie dat we die 10% bewegingsachterstand in gaan lopen. Dit betekent dat we 8300 Lelystedelingen meer in beweging moeten brengen dan tot nu het geval is. Meer wandelen, meer fietsen, meer sporten en ook meer spierversterkende oefeningen om zo aan de beweegnorm/beweegrichtlijn te gaan voldoen. Hierdoor wordt de kans op minder overgewicht en een gezondere leefstijl een stuk groter. Zeker als in dit traject ook aandacht is voor sociale- en voedings-aspecten.

Opbrengst van 5 miljoen per jaar

8300 Lelystedelingen in beweging brengen betekent een maatschappelijke opbrengst van ruim 5 miljoen per jaar. Om deze mensen in beweging te krijgen zijn naast voldoende randvoorwaarden (sportverenigingen en sport- en beweegaccommodaties) stimulering en activiteiten nodig. Extra capaciteit en interventies die werken. Voor de interventies werken we daarom met ERKENDE interventies, die hun effect wetenschappelijk onderbouwd hebben.

Maar wat kost het nu eigenlijk om iemand in beweging te krijgen?

Het antwoord op deze vraag is goud waard en dus zo lastig te beantwoorden dat daar nog niemand in Nederland in is geslaagd. Waarom? Omdat ieder mens uniek is, en de redenen waarom mensen NOG niet sporten en bewegen velerlei is. Het heeft te maken met leeftijd, opvoeding, financiële situatie, de familie, de vrienden, etc etc. Nog bijna nooit becijfert in tegenstelling tot de opbrengsten van meer bewegen, de SROI, die wel bekend is. Voor Lelystad 2 euro en 70 cent voor elke euro die we investeren.

Bijna nooit, want de Nederlandse Sportraad heeft daar in haar rapport 'De opstelling op het sportveld', in het financieel addendum, met de hulp van adviesbureau REBEL, een eerste poging tot gedaan¹. Door het invoeren van een sportstelsel met een sportwet en bijkomende financiering wilde men 4 miljoen Nederlanders in beweging brengen. Hiervoor becijferde men 970 miljoen structureel en tot 570 miljoen incidenteel per jaar nodig te hebben (10 jaar lang). Omgerekend €250 structureel en € 120 incidenteel. Opgeteld voor de komende 10 jaar dus **€370,= per persoon**. Dit bedrag komt aardig overeen met de gemiddelde bijdrage die we vanuit het Jeugdfonds Sport en Cultuur en de pilot Volwassenen fonds bijdragen voor Lelystedelingen die onvoldoende middelen hebben om te kunnen sporten. Dit varieert tussen de €250 en € 450 per persoon per jaar en is een min of meer structurele ondersteuning tot de persoon in kwestie in andere sociale omstandigheden komt.

Een derde manier om dit cijfer te benaderen is om de ingezette erkende interventies te bekijken. Bijvoorbeeld de in Lelystad goed werkende interventie Sociaal Vitaal waarmee het Sportbedrijf al een paar jaar veel ouderen in beweging weet te brengen met een test en opvolgend beweegprogramma. Als we hier kijken naar de kosten per in beweging gebrachte oudere dan komt daar een bedrag van ruim **€ 600 per persoon** uit. Interventies zijn met name wat nodig is om de groep van 8300 Lelystedelingen in beweging te brengen, dus nemen we dit cijfer mee in onze schatting. Het is een best educated guess en gebaseerd op onze eigen Lelystadse praktijk.

Een andere aanname hierbij is dat we deze inzet plegen en daarmee iemand structureel in beweging krijgen. Dat het sport en beweeglandschap welke we hebben en de komende jaren willen versterken voldoende aantrekkingskracht heeft om de gewijzigde leefstijl vol te houden.

De gemiddelde prijs voor het in beweging brengen van één Lelystedeling schatten we in op € 600,=

Voor het in beweging krijgen van **8300 Lelystedelingen** is dat een bedrag van €4.98 miljoen, afgerond **€ 5 miljoen**.

Indien we dit volgens het raadsakkoord in 2026 geregeld willen krijgen dan is dit bedrag nodig in de komende 4 begrotingsjaren (scenario Lelystad next Level, €1,25 miljoen per jaar incidenteel).

Als we dit in 2030 willen bereiken (scenario Klaar voor Groei) bedraagt het €5 miljoen in 8 jaar (+ € 625.000 per jaar tot 2030 incidenteel).

Hiertegenover staan de maatschappelijke opbrengsten die structureel **ruim € 5 miljoen per jaar** opbrengen vanaf 2030 (of 2026). De investering betaald zich dus meteen terug MET RENTE! (SROI).

Kanttekening bij deze norm is dat we in de groei van 83.000 naar 100.000 inwoners inzetten op de bovenmodale gezinnen. Als we in deze opzet slagen betekent dat ook een verhoging van het percentage bewegers. Deze groep sport en beweegt gemiddeld genomen namelijk het meest. Hierdoor is het waarschijnlijk dat de we 1 % hierdoor winnen. Door allerlei andere maatregelen in de komende jaren die fietsen stimuleert en sportieve recreatie vergroot (omgevingsvisie, ontwikkeling kuststrook, hoofdstad van de nieuwe natuur etc) kan er waarschijnlijk nog een % gewonnen worden onder de huidige inwoners.

Daartegenover staan helaas de maatschappelijke trends die er op wijzen dat we nog steeds minder gaan bewegen, meer stilzitten en minder goed eten. Waarbij allerlei maatschappelijke omstandigheden (toeslagaffaire, stikstof, oorlog, energie, milieucrisis) hun aandacht opeisen en afleiden van een gezonde leefstijl.

¹ Wettelijk en financieel addendum bij De opstelling op het speelveld | Advies | Nederlandse Sportraad (nederlandse-sportraad.nl)

Per saldo verwachten we dat deze krachten elkaar opheffen en blijft het doel om 8300 Lelystedelingen in beweging te brengen.

NB:

Aangezien de beweegnorm niet meer word gehanteerd zullen we in de toekomst de beweegrichtlijn gaan gebruiken om het verloop te monitoren. Als we de beweegrichtlijn bekijken voor Lelystad dan haalt anno 2022 51% de norm. Dit is nog lager dan de 57% van de beweegnorm en heeft te maken met de extra eis van spierversterkende activiteiten.

Voor onze berekening komen we dan op het volgende richtgetal:

In 2022 voldoet 51% aan de beweegrichtlijn. Dit zijn 42.000 Lelystedelingen.

Als we 8.300 Lelystedelingen in beweging brengen worden dat er 50.300.

De stad groeit en dat zorgt met de huidige intenties voor meer inwoners die een modaal (x2) inkomen hebben.

Bij een groei naar 100.000 inwoners zijn dat 17.000 extra inwoners. Hiervan voldoet landelijk iets meer dan 60% aan de beweegrichtlijn. 60% van 17.000 = 10.200.

Opgeteld hebben we anno 2030 dus 60.500 Lelystedelingen die aan de beweegrichtlijn voldoen.

Bij 100.000 inwoners is dat een percentage van 60,5% .

Hebben we de groep van 8300 Lelystedelingen al in 2026 in beweging dan zal het percentage al eerder boven de 60% stijgen.

Voor de Beweegrichtlijn streven we naar een percentage boven de 60% !

1.3 Intensievere samenwerking tussen de zorg-, welzijns- en sport- en beweegsector

Inleiding

In deze bijlage wordt de huidige situatie toegelicht wat de definitie van een combinatiefunctionaris is en daarnaast hoe deze rollen worden ingevuld binnen Gemeente Lelystad.

Combinatiefunctionarissen Gemeente Lelystad

Combinatiefunctionarissen zijn buurtsport- en cultuurcoaches die sporten, bewegen en deelnemen aan cultuur voor iedereen mogelijk maken. Ze combineren sport of cultuur met ten minste één andere sector zoals onderwijs, zorg, welzijn of het bedrijfsleven. Combinatiefunctionarissen zijn in dienst van gemeenten op basis van de Brede regeling combinatiefuncties. Het Rijk stelt 40% van de vergoeding beschikbaar, vanuit de gemeente wordt een cofinanciering van 60% gevraagd.

Op dit moment (2022) ontvangt Gemeente Lelystad een bijdrage vanuit de brede regeling van combinatiefunctionarissen voor 17,5fte. Deze combinatiefunctionarissen bevinden zich bij cultuur (2,75fte), sport en bewegen (6,25), onderwijs (3,5) en welzijn (5fte).

Echter, wegens een reorganisatie in verband met een taakstelling bij een welzijnsorganisatie kan de lokale cofinanciering onvoldoende worden gerealiseerd. Dit heeft ervoor gezorgd dat het aantal fte's dat daar werkzaam is in de rol van leefstijl-coach, is gedaald. Om de volledige bijdrage te ontvangen van het Rijk en daarmee ook de volledige aantal fte's in te zetten, moet de cofinanciering worden aangevuld.

Binnen het Sportbedrijf is tegelijkertijd ook vraag naar meer fte's om de doelstellingen uit deze visie uit te kunnen voeren. Door de fte's die niet worden vervuld binnen welzijn, bij het Sportbedrijf te plaatsen, kan dit geregeld worden. Hierover moet in het uitvoeringsplan om 8300 Lelystedelingen in beweging te krijgen overlegt worden door Welzijn en het Sportbedrijf.

Dit is kostenbesparend, aangezien hierbij een vergoeding van 40% vanuit het Rijk wordt betaald. Daarnaast wordt vanaf 2023 de Brede regeling combinatiefuncties aangescherpt². Met deze aanscherping in zicht, is het verstandig om de fte's daadwerkelijk in te zetten voor het verkrijgen van de vergoeding. Als dit niet op de juiste manier wordt ingevuld kan het resulteren dat de gemeente de vergoeding helemaal niet meer ontvangt.

Kostenplaatje combinatiefunctionaris

Al vanaf het begin van de regeling is de norm €50.000 per fte. Vanuit diverse delen van de samenleving wordt al jaren gepleit voor een andere norm, aangezien salariskosten omhoog gaan en de verhouding Gemeente en Rijk daardoor steeds schever wordt. De cofinanciering wordt met het jaar hoger voor de gemeente en andere partners of de inzet qua uren gaat omlaag. Hetgeen natuurlijk een zeer onwenselijke situatie is. Landelijk wordt gepleit voor een normbedrag van € 70.000. In deze visie hanteren we een tussenliggende norm van € 60.000 per fte, waarmee de kosten van de cofinanciering op €40.000 per fte komen.

2022:

Totaal aantal fte realisatie:	12,5
Fte norm volgens gemeentefonds:	17,5
Verschil (realisatie-norm):	-5

0,24fte per 1000 inwoners. Dit betekent:

- **80.000 inwoners = 19**
- **100.000 inwoners = 24**
- **120.000 inwoners = 28,8**

²Regeling Sportakkoord en leefstijlinterventies aangepast | InnoFunding B.V.

Vitale sportverenigingen versterken, samen met andere sport- en beweegaanbieders, de sociale cohesie in onze stad, wijken en buurten

2.1 Ieder jaar neemt het aandeel sportverenigingen dat vitaal is toe, klaar om ervoor te zorgen dat er samen gesport en bewogen kan worden, nu en in de toekomst.

Inleiding

De bijlage van doelstelling 2.1 definieert de verenigingsmonitor en geeft verdere toelichting op het gebruik van de verenigingsmonitor in Lelystad.

De Verenigingsmonitor

De Verenigingsmonitor is een uitgebreide set vragen die wordt uitgevraagd onder de verenigingen van het verenigingspanel. Dit landelijke panel staat model voor de ruim 28.000 sportverenigingen die Nederland telt en waarvan bijna 25.000 verenigingen bij sportbonden van NOC*NSF zijn aangesloten³. De landelijke Verenigingsmonitor wordt uitgevoerd door het Mulier Instituut, met steun van het ministerie van VWS. In opdracht van provincies, gemeenten en bonden worden provinciale, gemeentelijke en bondspecifieke Verenigingsmonitoren uitgezet, waarbij de uitkomsten desgewenst kunnen worden vergeleken met landelijke cijfers of uitkomsten van bijvoorbeeld referentiegemeenten.

Binnen Lelystad gebruiken we de verenigingsmonitor om de vitaliteit van een vereniging te monitoren. Dit wordt getest

³ Mulier instituut, Verenigingsmonitor | Mulier Instituut

aan de hand van de volgende bouwstenen: strategie & beleid, leden, vrijwilligers, financiën en sportaanbod. Als een vereniging daarnaast aandacht heeft voor minimaal één van de drie extra bouwstenen: accommodatie; extra maatschappelijke activiteiten; een gezonde sportomgeving, wordt deze door ons gezien als een vitale vereniging.

2.2 Het percentage jeugd en jongeren (4 – 17 jaar) dat lid is van een sportvereniging, is in 2030 toegenomen tot het niveau dat gelijk is aan het landelijk gemiddelde.

Inleiding

Steeds vaker zien wij binnen de sport dat mensen zichzelf organiseren. Deze bijlage definieert wat er wordt bedoeld met semi georganiseerd sportaanbod.

Semi-georganiseerd Sportaanbod

Sport en bewegen wordt steeds vaker ingevuld wanneer en hoe mensen dat zelf willen. Geen vaste tijden en activiteiten. Geen jaarlang lidmaatschap en elke woensdag, vrijdag en zaterdag dezelfde activiteit. Steeds vaker zien wij binnen de sport dat mensen zichzelf organiseren. Vaak wordt er binnen een vriendengroep via de app gecommuniceerd om lekker te komen sporten en bewegen. Deze activiteiten gebeuren regelmatig en vaak ook wel met iemand die de training/activiteit verzorgt. Zo gaat het hier om semi georganiseerd sportaanbod.

In Lelystad gaan wij dit soort activiteiten beter in kaart brengen. Vooral bij de jongeren. We willen deze activiteiten laten groeien in kwantiteit en in kwaliteit door o.a. ze beter te faciliteren, te stimuleren en ze te helpen om te groeien.

Onze groeiende stad biedt voor iedereen ruimte om te bewegen en sporten

3.1 Uitbreiding van het accommodatiebestand voor binnen- en buitensport waarmee wordt voldaan aan de vraag naar sportruimte en ingespeeld wordt op de groeiambitie van de stad

Inleiding

In deze bijlage willen we een beeld schetsen van de mogelijkheden die de groei van Lelystad met zich mee brengt. De kans om het accommodatie-niveau van Lelystad op hetzelfde niveau te brengen als de groei van de stad nodig heeft. Voor de toekomst zal de te ontwikkelen barcode hieraan kaders geven. Voor nu doen we dat aan de normen van de NOC-NSF en relevante vergelijkingscijfers in Nederland.

Lelystad groeit! Groeit hard. In de evaluatienota "Sport in Lelystad" is een beeld geschetst van de sport zoals die er in 2021 voor stond. In het raadsakkoord is daar op geanticipeerd door middelen voor een nieuwe sporthal aan te merken. Tevens voor beheer en onderhoud het budget van het Sportbedrijf Lelystad te verhogen.

Binnensport

Lelystad heeft behoefte aan een extra sporthal. Tevens zouden er 2, minimaal 1 zaaldeel bij moeten om het bewegingsonderwijs te voorzien. Met de beoogde 12 miljoen euro is het de bedoeling om een extra sporthal, nabij de Rietlanden te bouwen, bestaande uit 4 zaaldelen. Tevens hier ook 2 gymzalen in te integreren. In totaal 6 zaaldelen. Het voordeel voor de sport is niet alleen de extra sporthal, maar door deze 4-delig te maken is er ook een mogelijkheid op te splitsen in 2 sportzalen.

De exploitatie van de hal en gymzalen is gebaat bij gebruik door het onderwijs in de dag situatie. Omdat de huidige gymzalen Arcus (3) en sportzaal Rietlanden (2) nodig zijn als ontwikkellocaties woningbouw en infrastructuur is deze bezetting, dicht bij het Porteuim goed te organiseren. Hiervoor wordt nog een apart stedenbouwkundigplan uitgewerkt (Campusgebied Midden).

Het 6e zaaldeel geeft de benodigde extra ruimte voor het bewegingsonderwijs. Een plan wordt hiervoor in 2023 uitgewerkt zodat aanbesteding en realisatie kunnen leiden tot in gebruik name in de zomer van 2025 (streefdatum) of zoveel eerder als mogelijk. Aangezien dit betekent dat er nog 3 winters zonder extra sporthal overbrugt moet worden is een tijdelijke accommodatie zeer gewenst. Hiervoor is een onderzoek gestart en de opbrengst daarvan zal in afstemming met het plan voor de sporthal worden gepresenteerd. Door de inzet van bijvoorbeeld een blaashal zou de ergste nood opgevangen kunnen worden en zou Lelystad bovendien tot in de lengte van jaren een extra (tijdelijke) hal achter de hand hebben.

De vervanging van de gymzalen zullen in Lelystad volgens de planning in het IHP verder vorm krijgen. De bouw van zalen volgens de KVLO-norm (1,3 gymzaal) is al gebruikelijk op dit moment en moet gecontinueerd worden. Indien ook hier in de tijdelijkheid een oplossing moet komen voor een gymzaal, dan is het project Atol Oost waar gedacht wordt aan een play-ground met een kleine blaashal als tijdelijke accommodatie een goede oplossing. Nadat de nieuwe gymzaal in gebruik is genomen kan de blaashal weg en blijft er een play-ground over waar de school en de wijk nog jarenlang plezier van hebben. Deze kleine blaashal kan op een nieuwe plek dan weer dienst doen. Evt ook met de buurgemeenten gedeeld worden.

Topsport binnensport

Als Lelystad groeit naar 100.000 inwoners is een 5e sporthal (1 per 20.000 inwoners) al snel nodig. Deze hal zou een plek kunnen krijgen in het sportpark Warande. Qua invulling zou deze hal topsportallure kunnen krijgen. Hiermee kan al een stip op de horizon gezet worden waarmee de sportverenigingen gemotiveerd worden hun niveau te verhogen. De subsidieregeling die dit beoogt te ondersteunen (4.4) leidt tot verhoging van het algemene niveau in Lelystad. Een excellente club kan met het vooruitzicht van spelen in een topsporthal wellicht doorstoten tot een landelijke top. Een topsporthal heeft extra ruimte zowel breed als lang als hoog, ruimte voor tribunes (tijdelijk en vast), goede horeca voorzieningen, ruime parkeergelegenheid, wellicht een led vloer en voldoende kader en bestuur ruimte. Er zijn voldoende voorbeelden om aan te spiegelen in de buurt.

Buitensport

Er wordt op dit moment al druk gebouwd aan 3 kunstgrasvelden om deze duurzaam en voor de toekomst gereed te maken. De 2 betrokken voetbalverenigingen en de korfbalvereniging kunnen daarmee weer vooruit in de komende jaren. Alle voetbalclubs hebben nog meer ambities, beschreven in de door hun per club gemaakte voetbalvisies, en ook die helpen Lelystad naar een beter level.

Bij de voetbalverenigingen zijn er op dit moment wachtlijsten en ook qua duurzaamheid is er een grote stap te maken. Deze onderwerpen zullen in samenspraak met de gemeente/Sportbedrijf en in afstemming met de buurt worden verkend. De mogelijkheden die de uitrol van Windplan Blauw zullen geven worden daar in mee genomen.

Ook op de andere sportparken voor o.a. tennis, paddel, honk- en softbal, hockey en atletiek spelen er ontwikkelingen. Soms gaat het om onderhoud en beheer (norm NOC-NSF). Soms ook om vernieuwing van de accommodatie. Ook deze onderdelen krijgen een plek in het nog te maken Huisvestingsplan Sportaccommodaties. Door de extra inzet vanuit het raadsakkoord kan het Sportbedrijf de eerste stappen al zetten.

Nieuw Sportpark

Voor de groei van de stad is het zaak dat er ruimte bijkomt in het zuiden. Een nieuw sportpark in de Warande stond al ingetekend en heeft een definitieve duiding nodig. 12 hectare is berekend als minimaal benodigde ruimte en wordt bij voorkeur geclusterd in een sportpark.

De beste plek voor sport bedient zowel het onderwijs en de bestaande stad (Waterwijk), als de nieuwe bewoners van de wijk Warande. Uitgaande van een sportpark is een voor de hand liggende locatie de plek tussen de energiecentrale, spoorlijn en Lars en Lilly met aan de noordkant de Larserdreef en naar het zuiden voldoende ruimte tot aan de wijk Warande. Dit is dichtbij het onderwijs, is dichtbij de Waterwijk en goed toegankelijk voor de nieuwe bewoners van de Warande. De definitieve locatie van het sportpark moet nader verkent worden.

Waarom de Waterwijk benoemen? De Waterwijk is een wijk met weinig groen en veel achterstanden. De voetbalvereniging SV Batavia is de enige grote groene plek (samen met Speeltuyn Schateiland) in de wijk maar kampt met een (te) grote groei en overlast en onmin met de burens. De toegang tot de club gaat door de wijk en de woningen van de burens staan pal op het hoofdveld. Geluidsoverlast is aan de orde van de dag en de enige structurele oplossing lijkt een verhuizing van de club. Voor inbreiding zou dit een ideale locatie zijn, waarbij wel opgemerkt dat dit de enige groene plek is in de Waterwijk en dat het dus zeer gewenst is dit ook zo te houden als er woningen gebouwd zouden gaan worden.

Op een sportpark in Warande is de plaatsing van een voetbalvereniging zeer waarschijnlijk. Dit zou ook een 4e club kunnen worden, maar het verhuizen van SV Batavia ligt meer voor de hand. Met voldoende ruimte voor een sterke groei (Warande!) zouden er hier dan 6 tot uiteindelijk 8/10 velden moeten komen.

Naast de noodzakelijke ruimte voor de voetbal kan er ook gedacht worden aan andere sporten. Bijvoorbeeld het verplaatsen van de atletiekbaan, die op de huidige locatie kampen met bodemverzakking en bereid lijken te verhuizen. In combinatie met de atletiekbaan kan dan ook gekeken worden naar een ijsbaan (voorbeeld Zeewolde) en een wielervedaan om het complex. De kans op ijs is zo klein tegenwoordig dat als we hierop willen kunnen rekenen, er onderzocht moet worden hoe we dit kunstmatig kunnen neerleggen in de wintermaanden. Op verschillende plaatsen in het land is hier al ervaring mee opgedaan. De benoemde 5e (top)sportthal zou hier ook ingepast kunnen worden, wellicht in combinatie met basisscholen en zorgpartijen zodat ook hier een win-win gevonden kan worden. Tot slot zijn er ook ideeën om hier tennis/padel neer te leggen. Qua populariteit van padel een zeer te overwegen idee.

Andere onderwerpen om mee te nemen in deze ontwikkeling is dat het een open en duurzaam sportpark zou moeten worden. Waar gezondheid een hoofdrol krijgt en waar verenigingen ondersteund worden door een sportparkmanager. Er verregaande samenwerking is en sport, zorg, onderwijs en welzijn een vanzelfsprekende combinatie is. Volledig circulair, energieneutraal en duurzaam zou dit park een voorbeeldfunctie moeten krijgen voor het hele land!

Uitwerking van deze plannen kan in de komende jaren zijn beslag krijgen (Huisvestingsplan Sportaccommodaties). Voor nu is het zaak de locatie vast te leggen.

Op andere buitensportlocaties zoals o.a. tennis en honk- en softbal worden ook veranderende eisen gesteld door bonden en de sporters zelf. Net als het kunstgras bij de korfbal is het ook hier de kunst om op tijd en met respect voor de huidige eigendomsrelaties te kijken naar mogelijkheden en verantwoordelijkheden.

Grondposities

Er is al enkele malen benoemd dat er sportgronden in aanmerking komen voor andere ontwikkelingen. Dit geldt voor 2 velden en de ijsbaan op Langezand, het sportveld bij 't Kofschip en wellicht de velden bij SV Batavia. Tegen een maatschappelijke prijs of tegen uitruil voor de gronden van sportpark Warande zullen deze grondposities van functie kunnen veranderen. Ook hier is het na besluitvorming over kaders en richting noodzakelijk per project goede afspraken te maken. De kaders voor een gehele reorganisatie van de sportgronden moeten daaraan vooraf gaan (Huisvestingsplan Sportaccommodaties)

Voorbeeld nieuw sportpark Warande

De bedragen zijn een grove inschatting van ter zake deskundige partijen, maar gezien de huidige economische ontwikkelingen zal dit nader onderzocht moeten worden tzt.

Voetbal:

6 voetbalvelden met de ruimte om er op termijn nog 4 bij te kunnen leggen

4 natuurgras en 2 kunstgras

4 x 150.000 en 2x 600.000 = **1,8 miljoen**

Bijdrage kleedkamers en kantine: 12 kleedkamers á 100.000 = **1,2 miljoen**, bijdrage overige ruimten **0,5 miljoen**, garantstelling voor de kantine (kosten club)

Parkeerplaatsen en andere infra: **6 miljoen**

Atletiek:

Nieuwe 6 laans baan: **1,5 miljoen**

Kleedkamers en kantine: 4x 100.000 = **0,4 miljoen**, bijdrage overige ruimten **0,5 miljoen**, garantstelling kantine (kosten club)

Parkeerplaatsen en andere infra: **1 miljoen**

IJsbaan:

Skeelerbaan en aansluitend asfalt rondbaan schaatsen; **1 miljoen** Clubhuis samen met wielrennen is aan de clubs, bijdrage **0,5 miljoen**

Rondbaan om het complex voor wielrennen/skeelers: **3 miljoen**

Totaal: bijna 17,5 miljoen

ANDERE MOGELIJKHEDEN:

- Tennis en Padel (verhuizing tennisclub ?!)
- Zwemvoorziening
- (TOP-) Sporthal
- ...

Herontwikkeling huidige sportvelden

Als er wordt gekozen voor het verplaatsen van verenigingen naar het zuiden komen er ook sportgronden vrij. Door hier voor de woningbouw herontwikkeling te plannen kan een deel van de kosten die met de groei en verplaatsing van de sportvoorzieningen gedekt worden uit de opbrengsten van herontwikkeling.

Indicatie:

Totaal circa 172.000 m²

Nodig voor nieuw sportpark;

Warande 120.000 m²

ASM veld 12.000 m²

Totaal 132.000 m²

Rest 40.000 m²

Financiën

Naast de suggestie van opbrengsten uit herontwikkeling en uitbreiding van de stad en de eigen inbreng vanuit de sport zal er nog een behoorlijke investering vanuit de gemeente nodig zijn. Door hier tijdig op te anticiperen en hiervoor middelen te reserveren maken we werk van een gezonde en veerkrachtige stad.

Voor deze voorzieningen die vanuit Lelystad Next Level al eerder in beeld gebracht zijn is financiering vanuit de andere samenwerkende partijen wellicht ook een mogelijkheid. Ook deze verkenning dient op korte termijn plaats te vinden.

3.2 In de gemeentelijke projecten is aandacht voor het beweegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte.

Spelen en bewegen

Spelen is een groot onderdeel van bewegen in de openbare ruimte. Het indelen van de openbare ruimte op spelen wordt gebaseerd op drie richtlijnen. Gevarieerd spelen, waaronder ASM als voorbeeld, natuurlijk spelen en het inzetten van schoolpleinen.

Gevarieerd spelen

Om te kunnen leren en ontwikkelen, hebben kinderen en jongeren juist veel verschillende omgevingen en situaties nodig; binnen en buiten, alleen en samen, rustig en spannend, veilig en uitdagend, met en zonder volwassenen, vrij en georganiseerd, natuurlijk en bebouwd⁴. Binnen Gemeente Lelystad zien we dit terug in de speeltuin Schateiland, een buurtinitiatief in de Waterwijk. De waarde van het buitenspelen is het grootst, wanneer kinderen allerlei verschillende spelvormen kunnen doen. Het is daarom belangrijk dat er variatie is in de soorten speelplekken in Lelystad. Dit stimuleert de motorische ontwikkeling en het veelzijdig bewegen. Binnen Gemeente Lelystad worden eenzijdige speeltoestellen, zoals een enkele glijbaan, niet meer gestimuleerd.

Athletic Skills Model

Het Athletic Skills Model (ASM) is een praktisch en wetenschappelijk model uit Nederland voor veelzijdig bewegen⁵. Dit model benadrukt het belang van veelzijdig bewegen. De Skills Garden, de speelplekken in de openbare ruimte, is geschikt voor doelgroepen om georganiseerd en ongeorganiseerd te kunnen sporten, spelen en bewegen. Het onderwijs, de lokale of regionale sportverenigingen, de bootcamp, de brandweer, de gezondheidscentra en de buurtsportcoaches kunnen hier terecht om hun trainingen of beweegprogramma's uit te voeren.

Binnen het onderwijs in Lelystad is ASM al breed doorgevoerd. Gevarieerd en afwisselende speelplekken zijn binnen het speelbeleid in Lelystad een uitgangspunt. De ontwikkeling van een Skills Garden of enkele ASM objecten verspreid over de stad worden dan ook als positieve ontwikkelingen gezien binnen Gemeente Lelystad. Een voorbeeld hiervan is de Skills Garden in Almere.

Video Omroep Flevoland over opening ASM-park Almere:

<https://www.youtube.com/watch?v=CqlvUFnj9VY>

Voorbeeld van een ASM-skills garden.

⁴VNG Handboek Gemeentelijk Speelruimtebeleid, 2006

⁵Skills Garden - Athletic Skills Model (ASM)

Natuurlijk spelen

Het voordeel van natuurlijk spelen, is dat er geen officiële speeltoestellen voor nodig zijn. Een boomstam, stenen, water en beplanting geven kinderen de mogelijkheid om op een creatievere manier te spelen. Een ander voordeel is dat het op een kleinere schaal kan worden opgezet. Omdat de natuurlijke speelplekken succesvol zijn, is natuurlijk spelen binnen het speelruimtebeleid de standaard. Nieuwe ideeën op het gebied van natuurlijk spelen zullen dan ook positief worden ontvangen.

Brede speelpleinen

Steeds meer scholen binnen Lelystad worden een brede school, zoals ook staat uitgelegd in het integraal huisvestingsplan onderwijs. Kinderen uit de buurt en de schoolgaande kinderen ontmoeten elkaar, voor en na school, op het schoolplein. Een afgesloten speelplek past niet bij deze ontwikkeling. Om deze reden wordt er steeds vaker gekozen om het schoolplein weer openbaar toegankelijk te maken en het onderhoud van het schoolplein terug te geven aan de gemeente. Dit is de visie van de Gemeente Lelystad.

Meer informatie vind je in het Speelruimtebeleid 2013. Op dit moment vindt er een herijking plaats van het speelruimtebeleid.

Andere vormen van BEWEGEN in de openbare ruimte

In de Sport- en Beweegvisie is aandacht voor sport en voor bewegen in het algemeen. Je hebt sportief bewegen en je hebt recreatief bewegen. Beiden worden uitgebreid behandeld in de visie.

Daarnaast is er ook nog het dagelijks bewegen én dat onderdeel wordt bijna niet behandeld in de visie, terwijl ook dat voor de beweegnorm een essentieel onderdeel zou kunnen zijn. We hebben het hier over de dagelijkse manier van bewegen naar je werk, bewegen op je werk, hoe je de boodschappen doet en of je een huisdier hebt en in de tuin werkt. Allemaal alledaagse zaken die je op heel verschillende manieren uit kan voeren. Ga je met de auto of scooter, of ga je op de fiets of wandelend? Neem je de lift of ga je met de trap op het werk. Als je een hond hebt zul je vaker een wandeling maken dan zonder. Over al deze alledaagse zaken kun je nog zeker een paar hoofdstukken weidden.

Bijvoorbeeld hoe werkgevers kunnen stimuleren om hun werknemers in beweging te krijgen. Of hoe de stadsontwerpers rekening kunnen houden met fietspaden, wandelpaden en met Kiss&Ride zones bij scholen. Deze kun je een plek geven in de aula van de school (wat sommige ouders het liefst zouden willen), of je zorgt voor een afstand tot de school (50-100 meter) en maakt die route naar school interessant door daar allerlei speel- en beweegattributen te plaatsen.

Hier is in de visie minder aandacht voor geweest en dat is niet omdat we het niet erkennen of herkennen maar simpelweg omdat de aandacht voor sport en sportief bewegen alle mogelijke tijd en energie vroeg. Het item recreatief en dagelijks bewegen verdient zeker aandacht en zal in de komende jaren beter uitgewerkt moeten worden.

3.3 We werken in Lelystad aan een duurzame toekomst; dus ook op het gebied van sport en bewegen

Inleiding

Sport en bewegen kunnen een goede rol spelen als het gaat om het verduurzamen van Lelystad. Niet alleen vanwege de omvang van het sport- en beweegvastgoed, maar ook vanwege het de grote aantallen inwoners die gebruik maken van de sport- en beweegfaciliteiten in Lelystad. Deze bijlage schetst een aantal mogelijkheden die er zijn op het gebied van verschillende duurzaamheidsvraagstukken.

Duurzaamheid van accommodaties

Sporthallen, sportzalen, gymzalen en sportparken bestrijken een groot deel van Lelystad. Het gaat hierbij om een vele oppervlaktes die deze accommodaties aan grondgebied innemen. Oppervlaktes die landelijk al vaak worden ingezet ter bevordering van meerdere duurzaamheidsvraagstukken. Rondom de thema's energie, circulariteit, Green Deal, watermanagement, afvalmanagement en biodiversiteit zijn meerdere voorbeelden bekend:

- Energie: Ledverlichting in- en op accommodaties, zonnepanelen op daken en laadpalen voor auto's en fietsen;
- Circulariteit: hergebruik van kunstgrasvelden in kantplanken en straatmeubilair;
- Green Deal: chemisch vrij beheer door toevoegen enzymen tegen algengroei;
- Watermanagement: wateropvang onder de velden ter bevordering van hittestress, spelplezier en onderhoud;
- Afvalmanagement: scheiden van afval, gebruik eigen compost;
- Biodiversiteit: bevordering van de biodiversiteit d.m.v. vlindertuinen, fruitbomen en vogelhuisjes.

Onderstaand een voorbeeld van het duurzame sportpark van de toekomst:

Lelystedelingen zijn van jongs af aan vaardig in bewegen en ontwikkelen hun talenten

- 4.1 Inzetten op motorische ontwikkeling van alle kinderen op basisscholen en middelbare scholen.
- 4.2: Scholen worden ondersteund om extra sport- en bewegsmomenten mogelijk te maken via naschoolse activiteiten of door individuele leerlingen te begeleiden naar een geschikte sport.

Inleiding

In deze bijlage over het bewegingsonderwijs én het onderwijs zelf, voor zover het bewegen helpt bij het leren, uitleg van de inzet op onderwijs in de visie. De inzet op talentontwikkeling door de gehele schoolcarrière heen.

Huidige stand van zaken

1. Primair Onderwijs

De vakgroep bewegingsonderwijs (28 HBO-ALO opgeleide vakleerkrachten) verzorgt bewegingsonderwijs aan alle groepen 1 t/m 8 van 30 van de 35 basisscholen in Lelystad. Deze vakgroep wordt aangestuurd door een coördinator bewegingsonderwijs, die ondersteund wordt door enkele vakspecialisten. De 5 scholen zonder vakleerkracht verzorgen hun eigen gymlessen: zij zijn niet aangesloten bij het samenwerkingsverband vanwege onderwijsinhoudelijke overwegingen of vanuit geloofsovertuiging.

Missie/visie:

Iedere leerling van 4 tot 13 jaar optimaal leren bewegen, zodat zij op basis van succeservaringen en plezier een bewuste keuze maken voor een passende, actieve en gezonde leefstijl.

De vakgroep bewegingsonderwijs biedt bewegingsactiviteiten aan, in en om de school en in samenwerking met partners. Met als doel iedere leerling de kans te geven zich te ontwikkelen in een veilig pedagogisch klimaat.

De ontwikkeling van kinderen van 4 tot 13 jaar is enorm. De 8 jaar onderwijs op de basisschool is dan ook voor de motorische (en sociale) ontwikkeling de belangrijkste periode waarin de grootste stappen gemaakt worden.

Huidig programma bewegingsonderwijs:

- Basis: 12 leerlijnen worden aangeboden in 8 jaar bewegingsonderwijs
- Kennismaken met de mogelijkheden in de stad: voor alle kinderen van een groep:
 - o Sportdagen (spelkar, atletiek, belevenissenbos, koningsspel, volleytas)
 - o Evenementen onder schooltijd (dikke bandenrace, watersport (Optimist on tour), volleytas etc.)
- Kennismaken met mogelijkheden in de stad: voor kinderen die hiervoor kiezen/uitgenodigd worden:
 - o Schoolsporevenementen: Handbal, Korfbal, Voetbal, Swimevent, voorheen Zeebodemoop etc. Ambitie is zo groot mogelijke deelname in de doelgroep. Het ervaren van de locatie en sport staat voorop: de competitie staat hierbij op de achtergrond, wij gaan voor een laagdrempelige deelname voor alle basisschoolkinderen. Waarbij een opbouw van samen met elkaar naar tegen elkaar nagestreefd wordt.
- Kennismaken met mogelijkheden in de stad: communicatie over sportevenementen in de vrije tijd, voor individuele kinderen die dat leuk vinden:
 - o Mudrun, fietsevenementen, verschillende lopen, vakantieactiviteiten etc.
- Naschools beweegaanbod: Lelystad Kenniscentrum Talent (LKT)
 - o Voor kinderen van de 14 OAB scholen: Combinatiefunctie uren worden ingezet.
 - o Vakleerkrachten kennen hun kinderen: een vertrouwde basis met een pedagogische aanpak.
 - o Laagdrempelig in de gymzaal in de wijk.

2. Middelbaar Onderwijs:

De vakgroep bewegingsonderwijs Porteuum zijn opgeleide vakleerkrachten (ALO opleiding) en daarnaast geschoold in het ASM-model. Het ASM-model is de onderlegger en uitgesproken visie wat is verwerkt in het vakwerkplan. Leerlingen tussen de 12-18 jaar gaan over het algemeen niet zelfstandig deelnemen aan sport- en beweegmogelijkheden. Andere uitdagingen/keuzes (telefoon, tv-series en werk) zijn interessanter voor ze. Helemaal als ze ook nog veel tijd kwijt zijn om te sporten en bewegen.

Motto: "plezier in bewegen" wordt uitgedragen. Door veelzijdig bewegen vanuit de 10 grondvormen van bewegen zullen de leerlingen meer succeservaring beleven in hun levensloopbaan. Daarnaast levert dit minder blessures op en is bewezen dat mensen langer blijven bewegen.

Op Porteuum wordt regelmatig de connectie met de sport- en beweegmogelijkheden gezocht binnen Lelystad. Sportverenigingen komen in de gymlessen lesgeven, organiseren met de school trainingen, en uiteindelijk de binnen de vereniging (highschool model).

Huidig programma bewegingsonderwijs:

- Minimaal 2 uur bewegingsonderwijs per week door een vakdocent
- In de onderbouw BK is er 4 uur bewegingsonderwijs
- Scholair toernooien – streetball 3vs 3 en volleybal
- Interscholaire sportprogramma's - Olympic Moves / AVL-loop / Flevoland Fietst Tegen Kanker

- Nationale Sportweek – opening beweegmarkt, sportclinics met verenigingen en de hardloopevenementen – Porteuimloop, hopelijk volgend jaar Mud Run.
- Pauzesport / naschoolse sport – in samenwerking met Skills Garden, Welzijn Lelystad en sportverenigingen Lelystad

Verbeteringswensen onderwijs:

1. Primair Onderwijs

Het (bewegings)onderwijs maakt zich (buiten onderwijstijd) minder zorgen om de kinderen die ouders hebben die zelf het sporten belangrijk vinden en die voldoende geld hebben. Zij zullen hun kinderen meenemen en stimuleren om te bewegen. De zorg ligt bij de kinderen die niet vaardig in bewegen zijn en/of waarvan de ouders het geld niet hebben, niet in de gelegenheid zijn zich over de stad te verplaatsen en/of die het belang van bewegen niet zien. Onderwijs, Sportbedrijf, Sportverenigingen en gemeente kunnen een goede rol vervullen.

Programmatisch:

- **2+1+2:** 2 lessen bewegingsonderwijs + 1 bewegingsactiviteit onder schooltijd (invulling Dynamische schooldag) + 2 naschoolse activiteiten.
 - o **Bewegingsonderwijs** is geregeld door de vakleerkrachten en bekostigd vanuit onderwijs
 - o **Dynamische schooldag:** 7 scholen worden vanuit een landelijke subsidie ondersteund om een DS te ontwikkelen: scholingen en inrichtingsaanpassingen/materialen maken geen deel uit van de subsidie: de wens om een bekostiging vanuit gemeentelijke NPO gelden in te zetten is ingediend
 - Doorontwikkeling is gewenst, invoering is een kwestie van lange adem.
 - Meer tijd voor vakleerkrachten om groepsleerkrachten te ondersteunen, te organiseren en een deel uitvoering geven
 - Inzet van andere functionarissen dan vakleerkrachten bij gestructureerd buitenspelen (beweegwijs)
 - o **Naschoolse activiteiten:** 2 per school. Alleen voor de 14 OAB scholen zijn deze mogelijkheden er: Uitvoering door vakleerkrachten en een sportkaderlid van het Sportbedrijf i.v.m. pedagogiek en differentiatiekennis.
 - Wenselijk op meer scholen
 - Inzet andere aanbieders is mogelijk, als de lesgever pedagogisch en didactisch onderlegd is
 - Inzet combinatie functie uren
 - Aanpassing gemeentelijke bijdrage voor combinatiefunctie vakleerkrachten bewegingsonderwijs
 - ASM opleidingen
- **Versterken sportverenigingen in hun maatschappelijke functie:**

Bewustzijn van de verenigingen in deze vergroten: goed duidelijk hebben welke kinderen/jeugd nu buiten de boot vallen en waarom.

 - o Een veilig pedagogisch en sociaal klimaat en meer divers aanbod van activiteiten is essentieel voor de deelname van kinderen
 - Met name de kinderen die geen sterke bewegers zijn en/of met ouders die zelf niet sporten
 - Deze kinderen moeten in een warm bad komen: er is maar 1 kans om kinderen aan het bewegen/sporten te krijgen
 - Dat vraagt wat van de trainers en de vereniging: er moeten pedagogisch/ didactisch onderlegde lesgevers zijn: zeker voor deze groep
 - Een “keurmerk” kindvriendelijke vereniging
 - o Gemeente en Sportbedrijf kunnen ondersteunen en sturen:
 - *Met geld*
 - *Met kennis: belang en inhoud*
 - Methodiek om te beoordelen of de vereniging stappen maakt

- Deze verenigingen belonen
 - Onderwijs zal haar “zorg” kinderen dan ook bij voorkeur aanmelden bij deze verenigingen.
- o Scholingen in de ASM methodiek voor verenigingstrainers kan de blik op trainingsinhoud verbreden

- **Jeugdsport en cultuurfonds**

Handhaven: de meeste vakleerkrachten zijn intermediair voor de kinderen op school, vooral in de lage SES wijken is de inzet van de intermediairs fors.

- o Het is wenselijk als er meer tijd beschikbaar komt om deze taak naar behoren te vervullen
- o Inzet combinatiefunctie uren

Fysiek:

De accommodaties voor primair bewegingsonderwijs zijn in goede afstemming met de gemeente zo goed als op orde. Twee gymzalen voldoen echter niet aan de minimale oppervlakte van een gymzaal die veilig in gebruik kan zijn.

- Gymzalen Lelystadhaven en Voorstraat hebben een omvang van 220 m2. Huidig bouwoppervlak is 312 m2 en de “oude” standaard was 252 m2. Ook daar voldoen beide zalen niet aan.

Verplaatsingstijd van scholen naar gymzalen is soms fors:

- bij nieuwbouw van scholen is het wenselijk ook goed mee te beoordelen of de gymzaal vervangen/verplaatst kan worden, waardoor een meer optimale situatie ontstaat.
- Een goede afstemming van sloop en nieuwbouw is wenselijk, een aantal jaren door de stad verplaatsen is onwenselijk.

2. Middelbaar Onderwijs:

Programmatisch:

In samenwerking met Welzijn Lelystad (jongerenwerkers) wordt er gewerkt aan een structuur waar leerlingen na hun lessen, op of rondom school de mogelijkheid hebben om onder begeleiding te sporten- en bewegen. Ideale plaatje zou zijn dat de sportverenigingen de trainingen einde middag kunnen verzorgen, zodat leerlingen 's avonds niet meer naar vereniging hoeven. Dit scheelt ouders ook veel reistijd en stress.

Fysiek:

De huidige sport- en beweegfaciliteiten stimuleren leerlingen onvoldoende om veelzijdig te bewegen. Hierin zoeken we naar verbetering. Ook de faciliteiten die we in de gymzalen en sporthallen ter beschikking hebben voldoen in algemene zin niet aan de eisen van 2022 om alle bewegingsvormen aan te kunnen bieden. Er vanuit gaande dat we in 2030 verbeterd willen zijn als gemeente op het gebied van beweeg- en sportparticipatie zal hier met de komende bouwprojecten rekening mee gehouden moeten worden.

Met de groei van de stad en dus van het aantal leerlingen passen de wettelijk vereiste bewegingslessen die gegeven moeten worden, nauwelijks in het aantal zalen welke we op dit moment tot beschikking hebben. De wens om meer en veelzijdiger ruimte te bieden aan de ontwikkeling van onze jeugd vraagt om ruimere interpretatie van de normen en dient rekening te houden met de extra inzet op talentontwikkeling. Voldoende binnen- en buitenaccommodatie van voldoende kwaliteit om alle bewegingsvormen te kunnen aanbieden zou daarvan het product zijn. Optimale ontwikkelingskansen voor onze jeugd het resultaat!

Sportevenementen inspireren en laten het unieke DNA van de stad zien

5.1 Jaarlijks wordt er in Lelystad een inspirerend sportevenement gehouden dat voornamelijk gericht is op jeugd en jongerenort.

Inleiding

Sportevenementen kunnen van grote waarde zijn voor het economisch en maatschappelijk profiel van een gemeente. Ook voor sportverenigingen brengen sportevenementen voordelen met zich mee, leden voelen zich trots en worden geïnspireerd. Deze bijlage licht toe welke rol sportevenementen hebben in het inspireren van jeugd en jongeren in Lelystad.

Sportevenementen

Een goedgekozen groot of klein sportevenement, gericht op toeschouwers of op actieve sporters, versterkt het profiel van een gemeente. Bovendien stimuleert het de lokale en regionale economie door de liefhebbers die op het sportevenement afkomen. Daarnaast verbindt een sportevenement de inwoners die als vrijwilliger een bijdrage leveren en laat het evenement inwoners op een laagdrempelige manier kennis maken met sport en bewegen.

Als Gemeente Lelystad willen we de waarde van sportevenementen vergroten. We willen verschillende doelgroepen laten ervaren wat de inspirerende waarde van sport is. Zo komt de sport dichterbij de jeugd waarmee we hen en de ouders willen bereiken met de kracht van sport. Voornamelijk voor de kinderen en jongeren waarvan de sport niet

vanzelfsprekend is. De jeugd willen we de komende jaren inspireren. Om ze kennis te laten met sport, hun talent te ontwikkelen én om die talenten de kans te geven uit te blinken in hun EIGEN stad.

Om dit te realiseren willen we in de samenwerking partners zoeken die het door de gemeente opgesteld beleid kan vertalen naar concrete initiatieven, evenementen en belangrijk: communicatie. Alles in samenwerking met zoveel mogelijk partijen waarbij hun grote netwerk zorgt dat ze de verbindende factor zijn, de olie in de motor zijn.

Inzet op:

- Topsport als aanjager voor de breedtesport
- Sportevenementen als inspiratiebron voor de jeugd
- (Top)sport met (inter-)nationale exposure draagt bij aan stadstrots
- (Top)sport met (inter-)nationale exposure als bewijsvoering voor de gewenste positionering van Lelystad
- Sport kan direct van invloed zijn op de woon- en werkopgave door Lelystad als prettige woon- en ondernemer stad te profileren
- Een sterk sportklimaat in de stad zorgt voor saamhorigheid en betrokkenheid tussen bedrijfsleven en inwoners
- Maakt de inwoners gezonder en daarmee van Lelystad een gezondere stad

Wat gaan we daarvoor doen:

Dit is afhankelijk van de keuze qua scenario, maar in alle scenario's geldt dat we:

- Sturen op KPI's en doelstellingen SMART maken
- Regelmatig evalueren tav voortgang: liggen we nog op koers => evt bijsturen indien nodig.

Als we daadwerkelijk grote (Jeugd)evenementen naar Lelystad willen halen dan is inzet op acquisitie (Scenario 3. Lelystad Next Level) noodzakelijk. Bidbook procedures en gunstig beïnvloeden van gunfactoren is onderdeel van het binnenhalen van deze evenementen.

